

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS PAŽANGOS DEPARTAMENTO
BIUDŽETO IR EUROPOS SĄJUNGOS STRUKTŪRINĖS PARAMOS SKYRIUS**

PAŽYMA

**DEL TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS
PRIVALOMOJO DRAUDIMO ISTATYMO NR. IX-378 6,9,11,12,15,20,28,39
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ISTATYMO PAPILDYMO 11(1),11(2),172
STRAIPSNIAIS ISTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2472 IR DRAUDIMO ISTATYMO
NR. IX-1737 150 STRAIPSNIO PAKEITIMO ISTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2473
(NR. 15-0163-01-IS; 15-0164-01-IS)**

2015-08- 25 Nr. NV- 2764

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Finansų ministerija

2. Projekto tikslas ir esmė: *Seimo nariai Arvydas Mockus ir Ričardas Sargūnas teikia:*

1. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo atskirų straipsnių pakeitimo projektą NR. XIIP-2472, kuriame siūloma, kad kiekviena draudimo įmonė, vykdanči ne gyvybės draudimą privalomai vykdytų ir transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą, nemokamai išduotų žaliąją kortelę, galiojančią žaliosios kortelės sistemai priklausančiose valstybėse, sudarytų transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarčių skaičius būtų proporcingas tam tikrų transporto priemonių kategorijų skaičiui ir draudimo įmokų dydžiai būtų nustatomi projekte siūloma tvarka ir pagrįdais. Taip pat, kad būtų įsteigta Draudimo įmokų ginčų komisija, kurios išlaidos būtų dengiamos valstybės biudžeto lėšomis bei nustatyta privaloma išteisinė draudimo įmokų ginčų nagrinėjimo tvarka.

2. Draudimo įstatymo atskirų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIP-2473, kuriame siūloma panaikinti nuostatą, numatančią, kad draudikui iškelus bankroto bylą, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartys galioja 30 dienų ir šios sutartys galiotų iki jose nurodyto termino pabaigos, o tais atvejais, kai sutartį sudariusiems draudikams iškelta bankroto byla, o jų įsipareigojimus šiuo laikotarpiu visa apimtimi perimtų Transporto priemonių draudikų biuras.

Finansų ministerijos siūlo nepritarti Įstatymo projektui Nr. XIIP-2472, nes siūlomos nuostatos prieštarauja laisvės teikti paslaugas ir įsisteigimo laisvės principams ir sudaro sąlygas konkurencijos ribojimui. *Draudikui numatant pareigą sudaryti atitinkamą skaičių įprastinių draudimo sutarčių, būtų daromos kliūtys kitų Europos Sąjungos valstybių narių draudimo įmonių patekimui į rinką ir buvimui kas pažeistų Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 49 ir 56 straipsnių nuostatas, draudžiančias valstybėms narėms taikyti laisvės teikti paslaugas apribojimus ir kuriomis draudžiami vienos Europos Sąjungos valstybės narės nacionalinių subjektų įsisteigimo laisvės kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje apribojimai. Taip pat prieštarauja Ne gyvybės draudimo direktyvos (92/49/EEB) ir Mokumas II direktyvos (2009/138/EB) nuostatoms bei Konkurencijos įstatymo 46 str. nuostatoms - asmens ūkinės veiklos laisvės ir iniciatyvos bei sąžiningos konkurencijos laisvės principams. Be to, privalomai reikalaujant, kad visos ne gyvybės draudimo įmonės sudarytų transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis, draudimo įmonės, kurios neturės papildomų pajėgumų transporto priemonių valdytojų civilinės*

atsakomybės privalomojo draudimo veiklai vykdyti, bus priverstos apskritai trauktis iš draudimo rinkos.

Taip pat siūloma nepritarti Draudimo įstatymo atskirų straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-2473, nes jo nuostatos, dėl transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarčių pabaigos įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti bankroto bylą, neatitinka bankroto instituto paskirties – nedidinti ir taip nemokaus subjekto skolos (įsipareigojimų), taip užtikrinant tiek kreditorių, tiek paties bankrutuojančio asmens interesų pusiausvyrą.

3. Derinimas: Nutarimo projektas suderintas su Teisingumo ministerija, Ūkio ministerija, Susisiekimo ministerija, Lietuvos banku, Europos teisės departamentu, Konkurencijos taryba, Transporto priemonių draudikų biuru.

4. Dalykinio vertinimo išvada: Projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Skyriaus patarėjas
s.cipkus@lr.lv.lt

S. Čipkus

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2015-08-24 Nr. ((7.28-04)-5K-1514425)-6K —
į 2015-06-29 Nr. 9-2299

1506290

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2015 m. birželio 29 d. rezoliucija Nr. 9-2299, parengė ir teikia išvadoms gauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 6, 9, 11, 12, 15, 20, 28, 39 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 11¹, 11² straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-2472 ir Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo Nr. IX-1737 150 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2473“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektu siūloma nepritari Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 6, 9, 11, 12, 15, 20, 28, 39 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 11¹, 11² straipsniais įstatymo projektui Nr. XIIP-2472 ir Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo Nr. IX-1737 150 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-2473 dėl Nutarimo projekte išdėstytų priežasčių.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje.

Nutarimo projektas derintas su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Lietuvos banku, Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuru, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba ir Europos teisės departamentu prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos. Įvertinus gautą informaciją, Nutarimo projektas patikslintas pagal Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos pastabas ir pasiūlymus. Argumentai dėl pastabos, į kurią neatsižvelgta, pateikiami derinimo pažymoje.

Nutarimo projektą parengė Finansų ministerijos Finansų rinkų politikos departamento (direktorius – Sigitas Mitkus, tel. (8 5) 239 0070, el. p. s.mitkus@finmin.lt) Draudimo veiklos skyriaus (vedėja – Lolita Šumskaitė, tel. (8 5) 239 0180, el. p. l.sumskaite@finmin.lt) vyriausioji specialistė Jovita Burlėgienė, tel. (8 5) 219 4416, el. p. j.burlegiene@finmin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 5 lapai.
2. Derinimo pažyma, 1 lapas.
3. Suinteresuotų institucijų raštų kopijos, 10 lapų.

Finansų ministras

Rimantas Šadžius

J. Burlėgienė, 219 4416

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS PRIVALOMOJO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-378 6, 9, 11, 12, 15, 20, 28, 39 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 11¹, 11² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2472 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-1737 150 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2473

2015 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2015 m. birželio 26 d. sprendimo Nr. SV-S-1123 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 10 ir 11 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 6, 9, 11, 12, 15, 20, 28, 39 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 11¹, 11² straipsniais įstatymo projektui Nr. XIIP-2472 (toliau – projektas Nr. XIIP-2472) ir Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo Nr. IX-1737 150 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-2473 (toliau – projektas Nr. XIIP-2473) dėl šių priežasčių:

1. Projekto Nr. XIIP-2472 1 straipsnio 3 dalimi keičiamo Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsnio 13 dalies nuostatos, papildančios Įstatymą įpareigojimu draudikui sudaryti atitinkamą skaičių įprastinių draudimo sutarčių dėl tam tikrų kategorijų transporto priemonių, kuris būtų proporcingas atitinkamam Lietuvos Respublikoje įregistruotų transporto priemonių kategorijų skaičiui, prieštarauja laisvės teikti paslaugas ir įsisteigimo laisvės principams ir sudaro sąlygas konkurencijos ribojimui:

1.1. Draudikui numatant pareigą sudaryti atitinkamą skaičių įprastinių draudimo sutarčių, būtų daromos kliūtys kitų Europos Sąjungos valstybių narių draudimo įmonių patekimui į rinką ir buvimui joje, todėl manytina, kad siūlomi pakeitimai pažeidžia Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (OL 2010 C 83, p. 47) (toliau – SESV) 56 straipsnį, kuris draudžia valstybėms narėms taikyti laisvės teikti paslaugas apribojimus, ir SESV 49 straipsnį, kuriuo draudžiami vienos Europos Sąjungos valstybės narės nacionalinių subjektų įsisteigimo laisvės kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje apribojimai. Apribojimo sąvoka SESV 49 ir 56 straipsnių prasme reiškia visas priemones, kurios įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas įgyvendinimą draudžia, riboja arba daro jį mažiau patrauklų (žr., pavyzdžiui, 2007 m. gruodžio 13 d. Europos Sąjungos Teisingumo teismo sprendimo byloje *Komisija prieš Italiją*, C-465/05, EU:C:2007:781, 17 punktą; 2008 m. liepos 17 d. Europos Sąjungos Teisingumo teismo sprendimo byloje *Komisija prieš Prancūziją*, C-389/05, EU:C:2008:411, 52 punktą).

1.2. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Įstatymo 6 straipsnio 2 dalį draudėjas turi teisę kreiptis į pasirinktą draudimo įmonę ir sutarties sudarymas priklauso ne nuo vienos, o nuo abiejų sutarties šalių valios, reikalavimas draudimo įmonei užtikrinti tam tikrą sudaromų įprastinių draudimo sutarčių skaičių yra praktiškai neįgyvendinamas.

1.3. Siūlomos nuostatos, kad draudimo įmonės sudarytų įprastinių draudimo sutarčių skaičius būtų proporcingas atitinkamam Lietuvos Respublikoje įregistruotų tam tikrų kategorijų transporto priemonių skaičiui, galimai prieštarautų Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnyje įtvirtintiems asmens ūkinės veiklos laisvės ir iniciatyvos bei sąžiningos konkurencijos laisvės principams, o tokių nuostatų įgyvendinimas įteisintų transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo rinkos padalijimą, kas galėtų lemti Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies pažeidimus. Įvertinus šias aplinkybes, tokios siūlomos nuostatos yra nesuderinamos ir su Projekto Nr. XIIP-2472 aiškinamajame rašte keliamu siekiu paskatinti draudimo įmonių konkurenciją.

2. Projekto Nr. XIIP-2472 3 straipsniu keičiamo Įstatymo 11 straipsnio nuostatos, numatančios privalomą draudimo įmokų dydžio nustatymo tvarką, ribotų asmenų ūkinės veiklos laisvę ir pažeistų Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktus:

2.1. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnyje įtvirtintas asmens ūkinės veiklos laisvės ir iniciatyvos principas. Remiantis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika (žr., pavyzdžiui, Konstitucinio Teismo 1996 m. birželio 18 d. nutarimas, 1999 m. spalio 6 d. nutarimas), ūkinės veiklos laisvės principas, be kita ko, turėtų būti suprantamas kaip suteikiantis teisę laisvai pasirinkti verslą, sudaryti sutartis, taip pat kaip teisinių galimybių visuma, sudaranti prielaidas asmeniui savarankiškai priimti jo ūkinei veiklai reikalingus sprendimus. Atsižvelgiant į tai, ūkio subjektų kainodaros laisvės bei sutarčių sudarymo laisvės apribojimas vertintinas kaip ūkinės veiklos laisvę ribojanti priemonė.

2.2. Siūlomas draudimo įmokų dydžių nustatymo tvarkos reglamentavimas Įstatyme prieštarauja 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvos 92/49/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, derinimo, iš dalies keičiančios Direktyvas 73/239/EEB ir 88/357/EEB (trečioji ne gyvybės direktyva) (OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 1 tomas, p. 346) (toliau – Direktyva 92/49/EEB), 29 straipsniui, kuris draudžia Europos Sąjungos valstybėms narėms nacionaliniuose teisės aktuose įtvirtinti nuostatas, reikalaujančias iš anksto patvirtinti bendrąsias ir specialiąsias draudimo sutarčių sąlygas, draudimo įmokų tarifus, kuriuos draudimo įmonė ketina naudoti sudarydama sandorius su draudėjais, arba nuostatas, reikalaujančias, kad draudimo įmonė sistemingai informuotų apie draudimo įmokų tarifus ar numatomus draudimo įmokų tarifų pakeitimus. 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL 2009 L 335, p. 1) 21 straipsnyje nustatyta, kad Europos Sąjungos valstybės narės negali reikalauti, kad draudimo įmonės iš anksto patvirtintų ar sistemingai informuotų apie draudimo įmokų tarifus, techninių atidėjinių ir draudimo įmokų tarifų skaičiavimo techninius pagrindus. Analogiškos nuostatos yra perkeltos į Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 213 straipsnį.

2.3 Projekto Nr. XIIP-2472 3 straipsniu keičiamo Įstatymo 11 straipsnio 4 dalies 5 punkte įtvirtintas reguliavimas, numatantis, kad draudikas turi teisę taikyti draudėjui draudimo įmokos priemonę, susijusią su buvusiais žalos atlyginimo atvejais, tik jei per šio straipsnio 4 dalies 4 punkte nurodytą laikotarpį žalos atlyginimo atvejų buvo trys ir daugiau ir jeigu išmokėtos žalos dydis tris kartus viršija draudėjo sumokėtų įmokų dydį, yra nepagrįstas ir neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 2 punkte įtvirtinto proporcingumo principo.

2.4. Projekto Nr. XIIP-2472 3 straipsniu keičiamo Įstatymo 11 straipsnio 4 dalies 7 punkto nuostata, kad rizikos mažiausias dydis gali būti apskaičiuojamas remiantis kitų draudikų turimų techninių duomenų bazių duomenimis, kuriuos draudikai, gavę atitinkamą kito draudiko prašymą, privalo pateikti, gali lemti draudžiamus informacijos mainus tarp draudikų ir taip pažeistų Konkurencijos įstatymo 5 straipsnį.

2.5. Projekto Nr. XIIP-2472 3 straipsniu keičiamo Įstatymo 11 straipsnio 4 dalies 8 punkto nuostata, kad draudikas taiko draudėjui draudimo įmokos nuolaidą, kai draudėjas draudimo sutartimi įsipareigoja sumokėti dalį draudiko mokėtinos išmokos nukentėjusiajam, nesuderinama su Įstatymo ir juo įgyvendinamos 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo (OL 2009 L 263, p. 11) (toliau – Direktyva 2009/103/EB) tikslu – užtikrinti eismo įvykio metu nukentėjusių ir patyrusių žalą trečiųjų asmenų nuostolių atlyginimą – ir prieštarauja Įstatymo 11 straipsnio 8 dalies nuostatai, kad draudikas neturi teisės draudimo sutartyje nustatyti sumos, kuria draudžiamąjį įvykio atveju būtų sumažinama mokama išmoka.

3. Atsižvelgiant į tai, kad draudimo įmokų reguliavimas pagal Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktus nėra galimas, Projekto Nr. XIIP-2472 5 straipsnio, papildančio Įstatymą 11² straipsniu, nuostatos dėl draudimo įmokų ginčų nagrinėjimo institucijos ir draudimo įmokų ginčų nagrinėjimo tvarkos nesuderinamos su galiojančių įstatymų ir jais įgyvendinamų Europos Sąjungos teisės aktų nuostatomis.

4. Projekto Nr. XIIP-2472 1 straipsnio 1 dalimi keičiamo Įstatymo 6 straipsnio 2 dalies nuostatos, numatančios reikalavimą kiekvienam draudikui, vykdančiam ne gyvybės draudimo veiklą, privalomai sudaryti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis, pažeidžia Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus, veiklos laisvės, laisvės teikti paslaugas, įsisteigimo laisvės principus:

4.1. Draudimo įstatymo 12 straipsnis, perkeliantis Direktyvos 92/49/EEB 7 straipsnį, nustato, kad draudimo veiklos licencija išduodama vykdyti tam tikros draudimo grupės draudimo veiklą. Papildomas įpareigojimas draudimo įmonėms, vykdančioms ne gyvybės draudimo veiklą, privalomai sudaryti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis, ne tik apribotų veiklos laisvę ir taip pažeistų Direktyvos 92/49/EEB nuostatas, bet ir galėtų atgrasyti draudimo įmones nuo veiklos Lietuvoje. Be to, draudikai, kurie nevykdo transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo, būtų priversti ne tik gauti šios draudimo grupės draudimo veiklos licenciją, bet ir tapti Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro (toliau – Biuras) nariais, mokėti stojamąjį Biuro nario įnašą (Įstatymo 29 straipsnio 1 dalis), todėl šis įpareigojimas pareikalautų papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių, kurie be kita ko turėtų užtikrinti ir draudimo įmonės mokumo reikalavimų laikymąsi atsižvelgiant į riziką, kylančią iš privalomojo draudimo veiklos.

4.2. Privalomai reikalaujant, kad visos ne gyvybės draudimo įmonės sudarytų transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis, draudimo įmonės, kurios neturės papildomų pajėgumų transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo veiklai vykdyti, bus priverstos apskritai trauktis iš draudimo rinkos.

5. Projekto Nr. XIIP-2472 1 straipsnio 2 dalimi keičiamo Įstatymo 6 straipsnio 6 dalies nuostatos, numatančios draudimo įmonei pareigą nemokamai išduoti žaliąją kortelę, galiojančią žaliosios kortelės sistemai priklausančiose valstybėse, neproporcingai išplečia Direktyvos 2009/103/EB, taikymo apimtį. Direktyvos 2009/103/EB 14 straipsnis nustato, kad draudimo sutartis, sumokėjus vieną bendrą įmoką, galioja visose Europos Sąjungos valstybėse narėse. Siūlomos nuostatos panaikintų draudėjo pasirinkimo galimybę rinktis draudimo apsaugą pagal poreikį ir priverstų draudėją mokėti už draudimo apsaugą visose 46 žaliosios kortelės sistemai priklausančiose valstybėse. Kadangi būtų didinama draudimo apsauga, didėtų ir draudimo įmoka.

6. Projekto Nr. XIIP-2473 1 straipsnis, panaikinantį Draudimo įstatymo 150 straipsnio nuostatą dėl transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarčių pabaigos įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti bankroto bylą, ir Projekto Nr. XIIP-2472 8 straipsniu keičiamo Įstatymo 20 straipsnio 2 dalies nuostatos, numatančios, kad Biuras perima

bankrutuojančių draudimo įmonių įsipareigojimus pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis iki jų pabaigos, neatitinka bankroto instituto paskirties – nedidinti ir taip nemokaus subjekto skolos (įsipareigojimų), taip užtikrinant tiek kreditorių, tiek paties bankrutuojančio asmens interesų pusiausvyrą. Be to, vadovaujantis Draudimo įstatymo 41 straipsniu, perkeliančiu Direktyvos 92/49/EEB 12 straipsnį, teisės ir pareigos pagal draudimo sutartis gali būti perduodamos tik kitai atitinkamą licenciją turinčiai draudimo įmonei. Atsižvelgiant į tai, kad Biuras yra draudimo įmonės, vykdančias transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą, vienijanti organizacija, įsteigta ir veikianti pagal Direktyvą 2009/103/EB, Biurui pagal Draudimo įstatymą nėra keliami techninių atidėjinių formavimo, padengimo turtu, kiti draudimo veiklai privalomi finansiniai ir įmonės valdymo reikalavimai ir Biuro veiklai nėra taikomi draudimo veiklos licencijavimo ir priežiūros reikalavimai, siūlomos nuostatos neatitinka galiojančių įstatymų ir jais įgyvendinamų Europos Sąjungos teisės aktų.

7. Kai kurios projekto Nr. XIIP-2472 nuostatos yra perteklinės ir ne Įstatymo reguliavimo dalykas:

7.1. Projekto Nr. XIIP-2472 1 straipsnio 3 dalimi keičiamo Įstatymo 6 straipsnio 13 dalies reikalavimas Lietuvos Respublikos Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai nustatyti reikalavimus transporto priemonių kategorijoms ir klasėms pagal konstrukciją yra perteklinis, nes Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 16 punktas suteikia įgaliojimus Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai arba jos įgaliotai institucijai tvirtinti motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijas ir klases pagal konstrukciją.

7.2. Projekto Nr. XIIP-2472 3 straipsniu keičiamo Įstatymo 11 straipsnio 5 dalies nuostatos, numatančios, kad draudimo įmokų dydžiai ir jų nustatymo pagrindai privalo būti iš anksto įvertinti draudiko paskirto nepriklausomo aktuario ar auditoriaus, yra perteklinės ir didina draudimo įmonės sąnaudas ir atitinkamai draudimo įmokas, kadangi pagal Draudimo įstatymo 25 straipsnį kiekvienai draudimo įmonei yra keliamas reikalavimas turėti vyriausiąjį aktuarą, kuris be kitų funkcijų atlieka ir draudimo įmokų apskaičiavimo atitikties teisės aktų reikalavimams ar nustatytiems principams patikrinimą. Be to, pagal Draudimo įstatymo 26 straipsnį, draudimo įmonėje veikia įmonės veiklos vidaus kontrolės sistema;

7.3. Projekto Nr. XIIP-2472 4 straipsnio, papildančio Įstatymą 11¹ straipsniu, nuostatos, reglamentuojančios priežiūros institucijos funkcijas, yra perteklinės, kadangi Lietuvos banko kompetencija draudimo veiklos priežiūros srityje yra apibrėžta Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatyme ir Draudimo įstatyme.

7.4. Projekto Nr. XIIP-2472 10 straipsniu keičiamos Įstatymo 39 straipsnio 1 dalies nuostatos, numatančios, kad audito įmonė, patikrinusi Biuro metines finansines ataskaitas, negali tikrinti kitų trejų metų Biuro metinių finansinių ataskaitų, yra ne Įstatymo, o Lietuvos Respublikos audito įstatymo, kuriame nustatomi visi auditoriams ir audito įmonėms keliami reikalavimai, reguliavimo dalykas.

8. Projekto Nr. XIIP-2472 3 straipsniu keičiamo Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 3 punkto pakeitimas, panaikinant neturtinės žalos dydžio ribojimą, tačiau nenumatantis draudimo išmokos dėl eismo įvykio metu padarytos neturtinės žalos nustatymo kriterijų, lems ilgesnę ir sudėtingesnę draudimo išmokos mokėjimo procedūrą, dažnesnį ginčų kilimą.

9. Projekto Nr. XIIP-2472 3 straipsniu keičiamo Įstatymo 11 straipsnio 6 dalies nuostatos, įpareigojančios draudikus savo interneto svetainėse ir draudimo liudijimų pardavimo vietose skelbti galiojančias bazines draudimo įmokas galimai tik klaidintų vartotojus, nes konkreti draudimo įmoka vis tiek būtų nustatoma atsižvelgiant į su konkrečiu draudėju susijusią riziką ir kitus veiksnius ir ji būtų sužinoma tik kreipusis į draudiką dėl konkrečios draudimo sutarties sudarymo. Be to, šis įpareigojimas gali lemti galimus draudikų Konkurencijos įstatymo 5

straipsnio pažeidimus, kadangi taip būtų vykdomi komerciškai jautrios informacijos draudžiami mainai.

10. Projekto Nr. XIIP-2472 6 ir 7 straipsniais keičiamo Įstatymo 12 ir 15 straipsniuose siūlomas 7 darbo dienų terminas informuoti draudiką apie eismo įvykį yra per ilgas, kadangi toks delsimas gali apsunkinti draudžiamojo įvykio administravimą. Greitesnis draudėjo pranešimas apie eismo įvykį yra svarbus ir reikšmingas nukentėjusiojo asmens interesams, kadangi draudikui greičiau gavus visą reikalingą informaciją iš kaltininko (draudėjo) įmanomas operatyvesnis žalos atlyginimas nukentėjusiam asmeniui.

Ministras Pirmininkas

Finansų ministras

Rimantas Šadžius
Finansų ministras

2015-11-24

FM Teisės departamento
direktorius *pasv.*
Gratke
Viktorija Jakubonienė
2015-08-17

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO VALDYBA

SPRENDIMAS DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ IŠVADŲ

2015 m. birželio 26 d. Nr. SV-S-1123
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo valdyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir atsižvelgdama į Seimo 2015 m. birželio 6 d. posėdžio protokolą Nr. SPP-259, 2015 m. birželio 18 d. posėdžio protokolą Nr. SPP-261, 2015 m. birželio 23 d. posėdžio protokolą Nr. SPP-262 ir į Seimo Biudžeto ir finansų, Socialinių reikalų ir darbo, Sveikatos reikalų ir Teisės ir teisėtvarkos komitetų siūlymus, n u s p r e n d ž i a:

Prašyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateikti Lietuvos Respublikos Seimui išvadas dėl šių įstatymų projektų:

1. Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3624.
2. Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 9 straipsnio papildymo ir pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1393.
3. Lietuvos Respublikos teisėjų valstybinių pensijų įstatymo Nr. IX-1011 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIP-1766.
4. Lietuvos Respublikos teismų įstatymo Nr. I-480 100 ir 124 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1767.
5. Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1768.
6. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 147 ir 157 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1812(2).
7. Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo Nr. X-686 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2107.
8. Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 54 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2391.
9. Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2395.

10. Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 6, 9, 11, 12, 15, 20, 28, 39 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 11¹, 11² straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-2472.

11. Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo Nr. IX-1737 150 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2473.

12. Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2767(2).

13. Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 4, 5, 7, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3107.

14. Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 4, 5, 8, 16, 18¹ ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3108.

15. Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 2, 3, 4, 5, 6, 8 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3109.

16. Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3110.

17. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 65, 66, 67, 68 ir 70 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3111.

18. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 285 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3116.

19. Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 186 ir 188²⁰ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3117.

20. Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3166.

21. Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3192.

22. Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3304.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ CIVILINĖS
ATSAKOMYBĖS PRIVALOMOJO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-378 6, 9, 11,
12, 15, 20, 28, 39 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 11¹, 11²
STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-1737 150 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO**

AIŠKINAMASIS RAŠTAS (PATIKSLINTAS) Nr. XIIP-2472, XIIP-2473

1. Projektų rengimą paskatinusios priežastys, pirminiai jų siūlytojai ir asmenys, dalyvavę rengiant ar tobulinant projektus.

Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 6, 9, 11, 12, 15, 20, 28, 39 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 11¹, 11² straipsniais įstatymo projektas (toliau – TPVCAPDĮ projektas) parengtas atsižvelgiant į jo praktikoje pastebėtas reglamentavimo spragas. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2010 m. vasario 3 d. nutarime dėl Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (2004 m. kovo 5 d. redakcija) 11 straipsnio 1 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai pažymėjo, kad pagal Europos Sąjungos direktyvas, kuriose įtvirtintos nuostatos dėl transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo, valstybės narėms paliekama laisvė pasirinkti civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistemą ir ją įgyvendinančias priemones. Valstybės narės privalo užtikrinti, kad visiems per eismo įvykį nukentėjusiems asmenims bus atlyginta padaryta žala, valstybių narių nacionalinės teisės aktuose nustatytos draudimo sumos nebus mažesnės nei direktyvose nustatytos minimalios draudimo sumos, taip pat prižiūrėti, kad transporto priemonių savininkai ir valdytojai galėtų apsidrausti šiuo draudimu už ne pernelyg didelę draudimo įmoką. Europos Bendrijų Teisingumo Teismas taip pat yra pažymėjęs, jog vienas iš būdų valstybės narėms laikytis nustatytos pareigos užtikrinti, kad piliečiai apsidraustų transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, – „prižiūrėti, kad kiekvienas transporto priemonės savininkas galėtų apsidrausti tokiu draudimu už ne pernelyg didelį draudimo įmokos tarifą“ (EBTT 2009 m. balandžio 28 d. sprendimas byloje C-518/06 *Europos Bendrijų Komisija prieš Italijos Respubliką*, 77–78 punktai). Draudimo rinkos tendencijos rodo nuolatinį draudimo įmokų didėjimą. Lietuvos banko parengtos Lietuvos draudimo rinkos 2013 m. I ketvirčio apžvalgos duomenimis, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo pasirašytų įmokų suma išaugo 11 proc. palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, nors sutarčių skaičius išaugo tik 4 procentais.

Nepaisant to, kad Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatyme yra įtvirtinta draudikų pareiga sudaryti draudimo sutartis su draudėjais, pateikusiai reikiamą informaciją, draudikai šios pareigos, ypač krovininio transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo atvejais išvengia, nustatydami prisiimamai rizikai neproporcingas ir nesąžiningas draudimo įmokas. Tokiu būdu draudikai, teikiantys transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo paslaugas, išvengia atsakomybės už atsisakymą sudaryti sutartį, nors neproporcingas ir nepagrįstas siūlomos įmokos dydis iš esmės turėtų būti prilyginamas atsisakymui sudaryti draudimo sutartį. Draudikui nesivadovaujant jokiais privalomomis taisyklėmis nustatant draudimo įmokų dydžius, nėra užtikrinama Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo ir Europos Bendrijų Teisingumo Teismo pabrėžta valstybės pareiga užtikrinti, kad transporto priemonių savininkai ir valdytojai galėtų apsidrausti šiuo draudimu už ne pernelyg didelę draudimo įmoką.

Igyvendinant 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo (OL 2009 L 263, p. 11) 3 straipsnyje įtvirtintą valstybės pareigą užtikrinti, kad būtų apdrausta transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra jos teritorijoje, valdytojų civilinė atsakomybė bei iš jos išplauniančią pareigą užtikrinti, kad vartotojai galėtų apsidrausti už ne pernelyg didelę įmoką (esant nepagrįstai didelei draudimo įmokai pareiga užtikrinti transporto valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą gali tapti neįgyvendinama), kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse yra įstatymais reglamentuojami pagrindiniai šių draudimo įmokų nustatymo principai, užtikrinantys jų dydžio pagrįstumą, proporcingumą ir atitinkamai – vartotojų apsaugą. Taip yra įgyvendinamos minėtos direktyvos ir Europos Bendrijų Teisingumo Teismo nuostatos, susijusios su pareiga užtikrinti, kad būtų apdrausta transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra atitinkamos valstybės teritorijoje, valdytojų civilinė atsakomybė.

Pagal Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo nuostatas Biuras yra įpareigotas mokėti išmoką tais atvejais, kai draudikui, su kuriuo sudaryta draudimo sutartis, yra iškelta bankroto byla. Draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo 1 straipsnyje išdėstytos Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau Draudimo įstatymas) 150 straipsnio 1 dalies 2 punktas apriboja draudimo sutarties, sudarytos su draudiku, galiojimo terminą trisdešimčia dienų. Atsižvelgiant į tai, kad Biurui nuo visų draudimo įmokų pajamų yra skiriama tam tikra dalis, skirta Biuro funkcijoms, įskaitant išmokų mokėjimą už bankrutuojantį draudiką, draudimo sutarties termino galiojimo apribojimas yra nepagrįstas ir neturėtų būti nustatomas, Biuras turi atlyginti žalą iki sutartyje, sudarytoje su draudiku, kuriam iškelta bankroto byla, nurodyto termino pabaigos, todėl teikiamas Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo Nr. IX-1737 150 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Draudimo įstatymo projektas), atitinkamai pakeičiant jo nuostatas.

Įstatymo projektą iniciavo ir rengė – **Seimo narys Arvydas Mockus, Lietuvos nacionalinė vežėjų automobiliais asociacija „Linava“, Advokatų kontora „Balčiūnas ir Grajauskas“.**

2. Parengtų įstatymų projektų tikslai ir uždaviniai.

Teikiamo TPVCPDĮ projekto tikslai:

1. Panaikinti atvejus, kai draudikai atgraso draudėjus sudaryti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis, nustatydamos pernelyg dideles draudimo įmokas ir taip užtikrinti 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo (OL 2009 L 263, p. 11) direktyvos 3 tinkamą įgyvendinimą.

2. Pašalinti taikant Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymą pastebėtus reglamentavimo netikslumus, suderinti šio įstatymo nuostatas su Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2010 m. vasario 3 d. nutarimu Dėl Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (2004 m. kovo 5 d.) redakcija) 11 straipsnio 1 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir su Europos bendrijų teisingumo teismo 2009 m. balandžio 28 d. sprendimu byloje C-518/06 *Europos Bendrijų Komisija prieš Italijos Respubliką*.

Igyvendinant TPVCPDĮ projekto tikslus siekiama šių uždavinių:

- užtikrinti draudimo įmokų nustatymo skaidrumą
- reglamentuoti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įmokų pagrindinius elementus;

- nustatyti pagrindinius reikalavimus, keliamus draudimo įmokų nustatymo techniniams pagrindams;
- nustatyti draudimo įmokų viešinimo reikalavimus;
- įtvirtinti privalomą išankstinę ginčų dėl įmokų ir jų dydžių nagrinėjimo ne teisme tvarką;
- sustiprinti Lietuvos Banko vykdomą draudikų priežiūrą draudimo įmokų nustatymo tvarkos srityje;
- spręsti įstatymo taikymo metu pastebėtas praktines problemas.

Teikiamo Draudimo įstatymo projekto tikslas – užtikrinti, kad draudėjų sudarytos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartys galėtų iki jose nurodyto termino pabaigos, tais atvejais, kai sutartį sudariusiems draudikams iškelta bankroto byla, o jų išipareigojimus šiuo laikotarpiu visa apimtimi perimtų Biuras. Įgyvendinant Draudimo įstatymo projekto tikslą, siekiama šio uždavinio – panaikinti nuostatą, numatančią, kad draudikui iškėlus bankroto bylą, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartys galioja 30 dienų.

3. Kaip šiuo metu yra teisiškai reglamentuojami įstatymo projektuose aptarti klausimai.

Šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 6 straipsnio 2 dalis reglamentuoja draudikų pareigą sudaryti draudimo sutartį su asmenimis, pateikusiais prašymą, informaciją ir dokumentus, būtinus sutarčiai sudaryti. Šio įstatymo 11 straipsnio 4 dalis numato, kad draudimo įmokų dydžius nustato draudikas.

Standartinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties sąlygų, patvirtintų Draudimo priežiūros komisijos 2004 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. N-47 26 punktą įtvirtina, kad draudimo įmoka turi būti nustatoma atsižvelgiant į draudiko suteikiamą draudimo apsaugą draudėjui (apdraustiesiems), taip pat draudimo įmoka turi būti proporcinga draudiko prisiimamiems išipareigojimams pagal draudimo sutartį bei nepažeisti draudėjo (apdraustųjų) interesų.

Kaip šios draudiko pareigos užtikrinamos ir kokiais kriterijais remiantis kontroliuojamos ir prižiūrimos, teisės aktais nereglamentuojama.

Draudimo įstatymo redakcijos, įsigaliosiančios 2016 metais, 27 straipsnyje reglamentuojama aktuarinė funkcija. Draudikai yra įpareigoti užtikrinti, kad įmonėje būtų veiksminga aktuarinė funkcija, už kurios įgyvendinimą draudikai turi paskirti reikiamų žinių ir profesinės patirties turintį asmenį, atsakingą už aktuarinės funkcijos įgyvendinimą. Kitas draudimo įmonės aktuarinę funkciją įgyvendinančio asmens teisės, pareigos ir atsakomybę nustato draudimo ar perdraudimo įmonės vidaus teisės aktai arba draudimo ar perdraudimo įmonės ir paslaugų teikėjo (veiklos rangos) sutartis, jei šioms funkcijoms atlikti pasitelkiamas trečiasis asmuo.

Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 6 straipsnis 6 dalis numato, kad Biuras kartą per metus turi pateikti Finansų ministerijai informaciją apie Biuro veiklą. Finansų ministerijos prašymu informacija apie Biuro veiklą gali būti teikiama ir dažniau.

Šiuo metu galiojančio Draudimo įstatymo 150 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir Draudimo įstatymo redakcijos, įsigaliosiančios 2016 metais 149 straipsnio 1 dalies 2 punktą įtvirtina, kad transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartys pasibaigia po 30 dienų (išskyrus atvejus, kai transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartyje numatyta ankstesnė draudimo sutarties termino pabaiga).

4. Kokios numatomos naujos teisinio reglamentavimo nuostatos, naujai reglamentuotų klausimų teigiamos savybės ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

14

Siekiant užtikrinti, kad transporto priemonių valdytojai galėtų apsidrausti šiuo draudimu už ne pernelyg didelę draudimo įmoką ir taip įgyvendinti 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo (OL 2009 L 263, p. 11) direktyvos 3 straipsnyje įtvirtintą valstybės pareigą užtikrinti, kad būtų apdrausta transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, valdytojų civilinė atsakomybė, TPVCPDĮ projekte siūloma:

1. Nustatyti, kad kiekvienas draudikas, vykdamas ne gyvybės draudimo veiklą, būtų įpareigotas drausti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimu. Taip siekiama padidinti šios draudimo rūšies prieinamumą, ir kad draudimo rinkoje atsirastų daugiau šia draudimo rūšimi draudžiančių bendrovių, taip paskatinant konkurenciją tarp įmonių, atitinkamai draudimo įmokų dydžių mažėjimą ir jų prieinamumą vartotojams.

2. Nustatyti, kad žalioji kortelė nemokamai išduodama ne tik tuomet, kai ji galioja Europos Sąjungai priklausančiose valstybėse narėse ir Šveicarijos konfederacijoje, bet ir tuomet, kai ji galioja visose kitose žaliosios kortelės sistemai priklausančiose valstybėse narėse. Pavyzdžiui, Estijoje įstatymu reglamentuota, kad iš draudėjo, sudariusio įprastinę transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį, nereikalaujama papildomos draudimo įmokos ar kito mokesčio už žalios kortelės išdavimą, t.y. žaliosios kortelės išdavimas nėra apribotas konkrečiomis įstatyme numatytais valstybėmis, kurių teritorijoje galioja nemokamai išduodama žalioji kortelė.

3. Nustatyti, kad draudikas privalo užtikrinti, kad jo ir atsakingų už draudimo sutarties sudarymą asmenų sudaromų įprastinių draudimo sutarčių skaičius dėl tam tikrų kategorijų transporto priemonių būtų proporcingas atitinkamam Lietuvos Respublikoje įregistruotų transporto priemonių kategorijų skaičiui. Šia nuostata siekiama užtikrinti draudikų pareigos sudaryti sutartį su prašymą ir reikiamą informaciją bei dokumentus pateikusiais draudėjais, įgyvendinimą. Šiuo metu situacija transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo rinkoje lemia, kad draudikai, nustatydami pernelyg dideles įmokas pavyzdžiui, ypač krovininių transporto priemonių valdytojams, atgraso juos nuo draudimo sutarties sudarymo ir taip susidaro situacija, kad kai kurie draudikai krovininių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės apskritai nedraudžia. Tokia nuostata padės užtikrinti, kad draudikai dirbtinai neišvengtų pareigos drausti privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu tam tikrų transporto priemonių valdytojų, o visi transporto priemonių valdytojai būtų suinteresuoti draustis. Atitinkamai Nuostata leis tinkamai įgyvendinti valstybės pareigą užtikrinti, kad būtų apdrausta visų transporto priemonių valdytojų civilinė atsakomybė.

4. Nustatoma draudikų pareiga pateikti draudėjams jų prašomą bet kurią kitą draudiko sukaupą ir turimą informaciją apie draudėją, – šiuo metu draudikai įgalioti teikti informaciją tik apie žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą. Kadangi visa su draudėju susijusi informacija yra ypatingai svarbi siekiant nustatyti su draudėju susijusią draudimo riziką, todėl prieinamumas prie bet kokios su tokios rizikos įvertinimu susijusios informacijos neturi būti ribojamas. Siekiant užtikrinti, kad draudikų pareiga būtų tinkamai įgyvendinta ir ja nebūtų piktnaudžiaujama, TPVCPDĮ projekte aiškiai įtvirtinama, kad draudikui neišdavus ar atsakius išduoti pažymą apie su draudėjo transporto priemone susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą, taip pat bet kurią kitą draudiko sukaupą ir turimą informaciją apie draudėją, šie draudiko veiksmai ar neveikimas gali būti skundžiami priežiūros institucijai.

5. Neriboti atlygintinos neturtinės žalos dydžio, kuris šiuo metu sudaro 5000 EUR ir yra itin mažas, palyginti su nukentėjusiųjų reikalaujamomis atlyginti sumomis, ypač tais atvejais, kai draudiminis įvykis įvyksta kitose Žaliosios kortelės sistemai priklausančiose

valstybėse. Pažymėtina tai, kad nors Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2010 m. vasario 3 d. nutarime Dėl Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (2004 m. kovo 5 d. redakcija) 11 straipsnio 1 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai pažymėjo, kad maksimalaus neturtinės žalos dydžio nustatymas neprieštaruja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, manytina, kad atsižvelgiant į tai, kad 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo (OL 2009 L 263, p. 11) 9 straipsnyje, reglamentuojančiame mažiausias draudimo sumas, neturtinės žalos dydis nėra išskiriamasis iš bendros minimalios žalos asmeniui sumos, toks išskyrimas neturėtų būti daromas ir įstatyme, todėl TPVCAPDĮ projekte siūloma nuostatą dėl maksimalios neturtinės žalos atlyginimo sumos dydžio panaikinti. Šis siūlymas remiasi kitų Europos Sąjungos šalių praktika, kuriose maksimalus atlygintinos neturtinės žalos dydis nėra nustatytas (Prancūzija, Belgija, Vokietija, Jungtinė Karalystė ir kt.).

6. Nustatyti draudėjams taikomas transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įmokų apskaičiavimo tvarką, įskaitant šių įmokų sudedamąsias dalis, siekiant užtikrinti, kad jų dydžiai būtų sąžiningi, proporcingi draudiko prisiimamai rizikai, nepažeistų draudėjo interesų, o draudėjams būtų aišku, iš kokių elementų turi būti privalomai sudaroma draudimo įmoka, kuri nustatoma kiekvienam draudėjui individualiai, draudikui apskaičiavus bazinės draudimo įmokas ir pridėdamas draudimo įmokų priemokas ar taikomas nuolaidas. Šiuo tikslu TPVCAPDĮ projektu papildytas Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 11 straipsnis. Nustačius tokį reikalavimą, draudikai privalės pagrįsti kiekvienos draudimo įmokos dedamosios būtinybę ir apskaičiavimą, taigi bus užtikrintas tinkamas draudimo įmokos nustatymo pagrindimas ir skaidrumas.

TPVCAPDĮ projektu taip pat nustatomas reikalavimas apskaičiuoti bazinės draudimo įmokas, galiojančias vienerius metus, atsižvelgiant į transporto priemonių kategorijas. Šiuo metu priežiūros institucija – Lietuvos bankas – iš draudikų gautą su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu susijusią informaciją skelbia skirstydama draudimą į komercinį ir nekomercinį. Toks klasifikavimas ir statistikos kaupimas neatsižvelgiant į transporto priemonės rūšį, neužtikrina statistinių duomenų, kurių pagrindu gali būti apskaičiuotos draudimo įmokos konkrečiam draudėjui, tikslumo ir pakankamumo, dėl šios priežasties siekiant, kad draudimo įmokos būtų kuo tikslesnės ir būtų labiau susietos su kiekvieno individualaus draudėjo valdomos transporto priemonės charakteristikomis, TPVCAPDĮ projekte reglamentuojamas reikalavimas nustatyti draudimo įmokų dydžius susiejant juos su atskiromis transporto priemonių kategorijomis. Šiuo atveju draudikai bus įpareigoti išskaidyti savo techninėse duomenų bazėse turimą informaciją apie su draudimo sutarčių sudarymu susijusias ir kitas administracines sąnaudas, taip pat riziką sieti su kiekvienos transporto priemonės kategorijos nuostolingumu, atsižvelgti į žalos atlyginimo atvejus ir kitą aktualią informaciją. Taip bus užtikrinamas siekio nustatyti pagrįstas, skaidrias ir prisiimamai rizikai proporcingas draudimo įmokas, įgyvendinimas.

TPVCAPDĮ projektu taip pat reglamentuojama draudimo įmokų ir nuolaidų skaičiavimo tvarka, numatant, kad draudikas apskaičiuoja draudimo įmokų priemokas ar nuolaidas kiekvienam draudėjui dėl kiekvienos transporto priemonės individualiai, atsižvelgdamas į su draudėju susijusią riziką (transporto priemonės valdytojo amžius, vairavimo stažas, pagrindinė transporto priemonės naudojimo vieta ir kt.) ir į ankstesnius su draudėju susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą, pagal 3 metų draudžiamąjį laikotarpį, buvusio prieš draudimo sutarties dėl tos transporto priemonės sudarymą, duomenis, kai iki draudimo sutarties sudarymo draudimo sutartis dėl transporto priemonės buvo sudarytos ne trumpesnę kaip 3 metų laikotarpį. Šiuo punktu siekiama aiškiai nustatyti draudimo įmokų individualizavimo kiekvienam draudėjui pagrindus. Priemokų ir nuolaidų nustatymas siejamas su draudėjo charakteristikomis, o taip pat atsižvelgiant į draudėjo

draudimo istoriją, t.y. draudėjo padarytų įvykių skaičių, sukeltos žalos dydį, t.y. įvedamas *bonus-malus* sistemos privalomas taikymas, kurios klasių skaičius nereglamentuojamas, jas nusistatys kiekvienas draudikas individualiai.

TPVCAPDĮ projekte reglamentuojamas privalomas nuolaidos taikymas, kai per nustatytą laikotarpį žalos atlyginimo atvejų (draudiminių įvykių) nebuvo ir galimi priemokų taikymo atvejai, siejant juos su minimaliu šių atvejų skaičiumi. Tokia nuostata leis užtikrinti, kad nuolaidų ir priemokų mechanizmas bus veiksmingas, t.y. nuolaidos bus taikomos realiai ir privalomai, o priemokomis nebus piktnaudžiaujama. Tiek nuolaidos, tiek priemokos privalės būti aiškiai susietos su konkrečiu draudėju ir jo transporto priemonės kategorija, taigi padidins taikomos įmokos atitiktį prisiimamai rizikai, tuo pačiu įmokos dydžio pagrįstumą ir proporcingumą.

TPVCAPDĮ projektu taip pat reglamentuojami draudimo įmokų nustatymo pagrindai, numatant, kad draudikas apskaičiuoja kiekvienos rizikos mažiausius įmokos dydžius, draudimo įmokų priemokas ir nuolaidas remdamasis draudiko turimų techninių duomenų bazių duomenimis, kurie kaupiami ne trumpesni kaip 5 finansinių metų laikotarpį. Kai tokių duomenų draudikas nėra sukaupęs, kiekvienos rizikos mažiausi įmokos dydžiai gali būti apskaičiuojami remiantis oficialiosios statistikos duomenimis, o tais atvejais, kai duomenų apie konkretų draudėją draudikas neturi, jis remiasi kito draudiko draudėjui išduotos pažymos duomenimis. Be to, TPVCAPDĮ projekte numatoma draudikų prievolė keistis informacija su kitais draudikais, jei vieno draudiko duomenų bazė nėra pakankama tam tikrai rizikai apskaičiuoti. Šiuo reglamentavimu aiškiai įtvirtinama, kokia informacija gali remtis draudikai, nustatyti draudimo įmokų dydžius, atitinkamai įgalina priežiūros instituciją kontroliuoti draudikus, vertinant ar draudimo įmokų nustatytos atsižvelgiant į objektyvius, draudikų sukauptus duomenis, leidžiančius pagrįstai įvertinti su draudėju ir jo valdoma transporto priemone susijusią riziką.

7. Reglamentuoti privalomą draudimo įmokų nustatymo tvarkos ir jų dydžio apskaičiavimo atitikties transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymui išankstinį nepriklausomą ekspertinį įvertinimą. Šiuo tikslu, TPVCAPDĮ projekte numatyta, kad draudimo įmokų dydžiai ir jų nustatymo pagrindai privalo būti iš anksto įvertinti draudiko paskirto nepriklausomo aktoaro ar auditoriaus, kuris privalo būti nepriekaištingos reputacijos ir atitikti finansų ministro nustatytus profesinės kvalifikacijos reikalavimus. Draudiko paskirtas aktoaras ar auditorius privalo patikrinti draudiko naudojamų techninių bazių duomenų atitiktį šio įstatymo reikalavimams, draudimo įmokoms apskaičiuoti draudikų naudojamus statistinius metodus, draudimo įmokų apskaičiavimo technines ir finansines prielaidas bei jų atitiktį įstatymo reikalavimams. Patikrinęs draudimo įmokų dydžių ir jų nustatymo pagrindų atitiktį įstatymo reikalavimams, draudiko paskirtas nepriklausomas aktoaras ar auditorius pateikia draudikui patikrinimo rezultatus aktoaro pasirašytoje išvadoje. Numačius privalomą išankstinį įmokų patikrinimą, bus užtikrinta, kad draudimo įmokų nustatymo pagrindai ir prielaidos yra paremtos technine informacija, kurios privalomumą numato įstatymas ir kad draudimo įmokų nustatymo tvarka bei apskaičiuoti dydžiai nepažeidžia įstatymo reikalavimų, tokią išvadą pateikiant kvalifikuotam, nepriklausomam, su draudiku nesusijusiam ekspertui. Išvados privalomumas padidins draudikų taikomos draudimo įmokų nustatymo sistemos patikimumą ir jos atitiktį įstatymo reikalavimams, atitinkamai užtikrins valstybės pareigos užtikrinti, kad draudėjai galėtų apsidrausti privalomuoju draudimu už ne pernelyg didelę draudimo įmoką, įgyvendinimą.

8. Nustatyti draudimo įmokų dydžių viešinimo reikalavimus ir privalomą bazinių draudimo įmokų, priemokų, nuolaidų ir komisinių, mokėtinų draudimo tarpininkui, nurodymą draudimo sutartyje, taip užtikrinant informacijos vartotojams prieinamumą ir galimybę pasirinkti priimtinausią draudiko pasiūlymą, skatinant draudimo įmonių tarpusavio konkurenciją, tuo pačiu draudimo įmokų dydžių prieinamumą vartotojams. Šiuo tikslu numatoma, kad draudikai savo interneto svetainėse ir draudimo liudijimų pardavimo vietose privalo skelbti galiojančias bazines draudimo įmokas ir kiekvienais metais ne vėliau

kaip iki spalio mėnesio 30 dienos paskelbti kitų metų bazinės draudimo įmokos; draudimo tarpininkai, siūlantys sudaryti draudimo sutartis, savo interneto svetainėse ir draudimo liudijimų pardavimo vietose privalo iš anksto informuoti draudėjus apie už draudimo sutarties sudarymą gaunamus komisinius, kurie negali būti įtraukiami į draudimo įmokos sumą; draudimo sutartyje privalomai turi būti nurodytas bazinės draudimo įmokos dydis, draudėjui taikoma nuolaida ar priemoka ir draudimo tarpininkui mokami komisiniai; draudimo sutartyje taip pat nurodoma informacija apie draudimo įmokos priemokas ar nuolaidas, taikytinas draudėjui kitam draudimo laikotarpiui atsižvelgiant į žalos atlyginimo atvejų skaičių draudimo sutarties galiojimo metu ar jų nebuvimą.

Draudimo įmokų nustatymo pagrindai (reikalavimai techninėms duomenų bazėms, galimybė remtis statistiniais duomenimis, draudikų prievolė keistis informacija kitiems draudikams neturint pakankamai duomenų draudimo rizikos įvertinimui), nepriklausomo eksperto skyrimas draudimo įmokų dydžių apskaičiavimo tvarkos įvertinimui, draudimo įmokų viešinimo ir komisinių dydžio išskyrimas yra reglamentuojami atsižvelgiant į Italijoje taikomą įmokų nustatymo pagrindų sistemą, kuri Europos Bendrijų teisingumo teismo 2009 m. balandžio 28 d. sprendimu byloje C-518/06 *Europos Bendrijų Komisija prieš Italijos Respubliką*, 77–78 punktai) buvo pripažinta neprieštaraujančia Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimams (plačiau šio aiškinamojo rašto 10 punkte).

9. Nustatyti privalomą ikiteisminę draudimo įmokų ginčų nagrinėjimo tvarką, įsteigiant draudimo įmokų ginčų komisiją prie priežiūros institucijos, nagrinėjančią individualius draudikų ir draudėjų ginčus dėl draudimo įmokų dydžių ir jų nustatymo tvarkos pažeidimų. Atsižvelgiant į Graikijoje taikomą patirtį, šiuo institutu siekiama greičiau ir efektyviau spręsti tarp draudikų ir draudėjų dėl draudimo įmokų kylančius ginčus. Šio tikslo siekiama sudarant komisiją, kurios nariai atstovauja visas su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu susijusius subjektus – po vieną kandidatą į draudimo įmokų ginčų komisijos narius teikia priežiūros institucija, Lietuvos draudikų asociacija, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, aktuarų profesinė asociacija ir verslo subjektų asociacija. Esant tokiai draudimo įmokų ginčų komisijos struktūrai, tikėtina, kad daugelis draudėjų ir draudikų ginčų pasibaigs šioje ikiteisminėje stadijoje ir užtikrins efektyvią jų sprendimą tvarką, sprendimai bus vykdomi šalių. Šiuo metu egzistuojanti galimybė skusti draudikų veiksmus priežiūros institucijai yra mažiau efektyvi, ypač atsižvelgiant į tai, kad jos priimtas sprendimas yra tik rekomendacinio, neprivalomo pobūdžio.

TPVCAPDĮ projekte numatoma, kad įsiteisėjęs draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimas bus vykdomasis dokumentas, taigi ginčo šalys jį privalės vykdyti.

TPVCAPDĮ projektas numato, kad draudimo įmokų ginčų komisija nuolat neveiks ir bus sudaroma *ad hoc*, TPVCAPDĮ projekte reglamentuojama ginčų nagrinėjimo tvarka ir terminai, numatoma šalių teisė draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimą apskusti apylinkės teismui.

10. Biuro valdomoje duomenų bazėje kaupti duomenis pagal transporto priemonių kategorijas, draudėjo rizikos įvertinimo duomenis, duomenis apie draudimo įmokas ir jų nustatymo pagrindus, prievolę teikti šioje duomenų bazėje kaupiamą informaciją draudėjams ir priežiūros institucijai (jų prašymu). Atsižvelgiant į tai, kad duomenų bazėje naudojama informacija gali būti reikšminga nustatant įmokų dydžius, įstatymu reglamentuojama papildoma Biuro valdomoje duomenų bazėje kaupitinių duomenų apimtis, padėsianti geriau įvertinti draudimo riziką pagal transporto priemonių kategorijas, draudėjams bus galimybė gauti biuro valdomą su jais susijusią informaciją.

11. Draudimo įstatymo projekte siūloma panaikinti nuostatą, numatančią, kad transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartys pasibaigia po 30 dienų (išskyrus atvejus, kai transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartyje numatyta ankstesnė draudimo sutarties termino pabaiga), atitinkamai pakeičiant 150 straipsnį ir užtikrinant, kad civilinę atsakomybę

apsidraudusių transporto valdytojų interesai, bankrutavus draudikams, nebus pažeistų, šių draudikų teises ir pareigas pagal draudimo sutartis perims biuras visa apimtimi iki šių sutarčių galiojimo termino pabaigos.

5. Galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus TPVCAPDĮ projektą, taikymas iš esmės turėtų teigiamai paveikti visas suinteresuotas šalis, tačiau galimas trumpalaikis šalutinis poveikis – draudimo įmokų nustatymo tvarkos taikymo pradžios laikotarpiu, kol draudikams pertvarkant įmokų skaičiavimo tvarkas. Naujas teisinis reguliavimas padidins valstybinių institucijų administracinę naštą ir sąnaudas bei pareikalaus papildomų valstybės biudžeto lėšų draudimo įmokų ginčų komisijai aptarnauti, bet bus užtikrintas efektyvesnis ir greitas draudikų ir draudėjų ginčų sprendimo procesas. Priėmus Draudimo įstatymo projektą, Biurui tektų atlyginti daugiau žalų, iš bankrutuojančio draudiko perėmus įsipareigojimus pagal sudarytas draudimo sutartis, atitinkamai padidėtų Biuro išlaidų žaloms mokėti ir administruoti poreikis. Tokio neigiamo efekto galima išvengti sustiprinant draudikų priežiūrą ir laiku imantis prevencinių priemonių draudiko mokumui užtikrinti.

6. Kokią įtaką įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.
Kriminogeninei situacijai, korupcijai įstatymų projektai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsiliieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Priėmus TPVCAPDĮ projektą, draudimo įmonės turės prisitaikyti prie naujų draudimo įmokų nustatymo tvarkos ir pagrindų reikalavimų, kurie turėtų padėti padidinti skaidrumą ir sustiprinti pasitikėjimą visu sektoriumi. Siekdamas prisitaikyti prie naujų reikalavimų, draudimo įmonės turės išlaidų, ypač jei jų naudojami draudimo įmokų nustatymo principai neatitinka siūlomų TPVCAPDĮ projekto nuostatų. Tačiau ilgainiui, prisitaikius prie naujų reikalavimų, šis neigiamas poveikis bus eliminuotas. Numačius pareigą visiems ne gyvybės veiklą vykdančioms subjektams drausti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, reikės įvykdyti įstatyminius reikalavimus, keliamus vertimuisi šia veikla, įskaitant Biuro nario stojamojo įnašo sumos mokėjimą – tai pareikalaus papildomų administracinių ir finansinių sąnaudų. Draudimo įstatymo projekto įgyvendinimas įtakos verslo sąlygoms ar jo plėtrai neturės.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokie šios srities teisės aktai tebegalioja (pateikiamas šių aktų sąrašas) ir kokius galiojančius teisės aktus būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamus projektus.

Šiuo metu galiojantis Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymas yra vienintelis specialus įstatymas, reglamentuojantis transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo santykius. Priėmus teikiamus projektus, priežiūros institucija ir Finansų ministerija priims Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymui įgyvendinti reikalingus įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus. Taip pat turės būti pakeistos Standartinės transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties sąlygos, patvirtintos Draudimo priežiūros komisijos 2004 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. N-47, suderinant jas su TPVCAPDĮ projekto nuostatomis.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas, o projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos įstatymo ir kitų norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Projekto sąvokos ir terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus.

Projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

Projektu siūlomi draudimo įmokų nustatymo principai yra daugiausiai paremti Italijos teisine baze, reglamentuojančia draudimo įmokas, kuri Europos Bendrijų Teisingumo Teismo 2009 m. balandžio 28 d. sprendimu byloje C-518/06 *Europos Bendrijų Komisija prieš Italijos Respubliką*, buvo pripažinta atitinkančia Europos Sąjungos dokumentų reikalavimus ir jų nepažeidžiančia. Siūlomą privalomą draudimo priemonių ir nuolaidų (*bonus-malus*) sistemą Europos Bendrijų Teisingumo Teismas 2004 m. rugsėjo 7 d. sprendimu byloje C-346/02 *Europos Bendrijų Komisija prieš Liuksemburgo didžiąją hercogystę* taip pat pripažino atitinkančia ES teisės aktų nuostatas.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įstatymų lydimųjų aktų, – kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys.

Priėmus TPVCPDĮ projektą, įgyvendinti reikalingus lydimuosius aktus parengs priežiūros institucija (Lietuvos bankas) ir finansų ministerija. Draudimo įstatymo projektui įgyvendinti lydimųjų aktų rengti nereikės.

12. Kiek biudžeto lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymų įgyvendinimas.

Projektų įgyvendinimas papildomų išlaidų iš valstybės biudžeto pareikalaus tik draudimo įmokų ginčų komisijos išlaidoms padengti.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Negauta.

14. Įstatymų projektų autorius ar autorių grupė, įstatymų projektų iniciatoriai: institucija, asmenys ar piliečių įgaliojimai atstovai.

Įstatymo projektą iniciavo ir parengė – Seimo narys Arvydas Mockus ir Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos LINAVA specialistai.

15. Reikšminiai įstatymų projektų žodžiai, kurių reikia šioms projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną Eurovoc.

Transporto priemonė, transporto priemonės valdytojas, civilinė atsakomybė, privalomasis draudimas, Transporto priemonių draudikų biuras.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Seimo nariai

Arvydas Mockus
Ričardas Sargūnas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ CIVILINĖS
ATSAKOMYBĖS PRIVALOMOJO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-378 6, 9, 11, 12,
15, 20, 28, 39 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 11¹,
11² STRAIPSNIAIS
ĮSTATYMAS**

2014 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Kiekvienas draudikas, vykdamas ne gyvybės draudimo veiklą, privalo sudaryti draudimo sutartį su šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytais asmenimis, kurie patys ar per savo atstovą pateikė prašymus, visą būtiną informaciją ir dokumentus, būtinus sutarčiai sudaryti. Transporto priemonės valdytojas, teikiantis prašymą sudaryti draudimo sutartį, visą būtiną informaciją ir dokumentus, būtinus sutarčiai sudaryti, sudarant draudimo sutartį yra laikomas šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų atstovu pagal įstatymą. Draudiko atsisakymas sudaryti draudimo sutartį gali būti ginčijamas teismo tvarka.“

2. Pakeisti 6 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Draudėjui pageidaujant, kad jam pagal sudarytą ar sudaromą įprastinę draudimo sutartį būtų suteikiama draudimo apsauga žaliosios kortelės sistemai priklausančiose užsienio valstybėse, draudikas draudimo sutartyje nustatytais sąlygomis papildomai draudėjui nemokamai išduoda žaliają kortelę, galiojančią žaliosios kortelės sistemai priklausančiose valstybėse.“

3. Papildyti 6 straipsnį 13 dalimi:

„13. Draudikas privalo užtikrinti, kad jo ir atsakingų už draudimo sutarties sudarymą asmenų sudaromų įprastinių draudimo sutarčių skaičius dėl tam tikrų kategorijų transporto priemonių būtų proporcingas atitinkamam Lietuvos Respublikoje įregistruotų transporto priemonių kategorijų skaičiui. Reikalavimai transporto priemonių kategorijoms ir klasėms pagal konstrukciją nustatomi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos.“

2 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 9 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Įprastinės draudimo sutarties galiojimo metu ar draudimo galiojimo terminui pasibaigus, draudėjas turi teisę prašyti jo civilinę atsakomybę apdraudusį draudiką išduoti pažymą apie su draudėjo transporto priemone susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą, ir kitą draudiko sukaupią ir turimą informaciją apie draudėją už mažiausiai paskutinių 5 metų sutartinių santykių laikotarpį ar už kitą laikotarpį, jei sutartiniai santykiai truko trumpiau. Draudikas privalo nemokamai išduoti draudėjui tokią pažymą per 15 dienų nuo draudėjo prašymo pateikimo dienos. Draudikui neišdavus ar atsisakius išduoti pažymą apie su draudėjo transporto priemone susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą, taip pat bet kurią kitą

draudiko sukaupimą ir turimą informaciją apie draudėją, šie draudiko veiksmai ar neveikimas gali būti skundžiami priežiūros institucijai Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo nustatyta tvarka.“

3 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„1. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo suma dėl vieno eismo įvykio Lietuvos Respublikos teritorijoje, nepaisant to, kiek yra nukentėjusių trečiųjų asmenų, yra:

1) iki 2009 m. gruodžio 10 d. – 500 000 eurų dėl žalos asmeniui (tarp jų 1 000 eurų dėl neturtinės žalos) ir 100 000 eurų dėl žalos turtui;

2) nuo 2009 m. gruodžio 11 d. iki 2012 m. birželio 10 d. – 2 500 000 eurų dėl žalos asmeniui (tarp jų 2 500 eurų dėl neturtinės žalos) ir 500 000 eurų dėl žalos turtui;

3) nuo 2012 m. birželio 11 d. – 5 000 000 eurų dėl žalos asmeniui ir 1 000 000 eurų dėl žalos turtui.

2. Vienu eismo įvykiu laikomas įvykis, įvykęs dėl tos pačios priežasties, nepaisant to, kad dėl tokio eismo įvykio gali būti pareikštos kelių nukentėjusių trečiųjų asmenų pretenzijos.

3. Už žalą, padarytą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, draudikas moka išmoką pagal tos valstybės teisės aktuose nustatytas draudimo sumas arba pagal šio straipsnio 1 dalyje nurodytas draudimo sumas, jei šios draudimo sumos yra didesnės.

4. Draudimo įmokų dydžius nustato draudikas. Draudimo įmokų dydžiai turi būti sąžiningi, proporcingi draudiko prisiimamai rizikai, nepažeisti draudėjo interesų ir turi būti nustatomi šia tvarka:

1) draudikas, nustatydamas draudimo įmokų dydžius, privalo apskaičiuoti draudimo įmoką kiekvienam draudėjui individualiai, apskaičiuodamas bazinės draudimo įmokas ir pridėdamas draudimo įmokų priemokas ar taikomas nuolaidas;

2) bazinės draudimo įmokos privalo būti apskaičiuojamos sudedant draudiko nustatytus mažiausius kiekvienos galimos rizikos įmokos dydžius pagal transporto priemonių kategorijas. Sąnaudos, susijusios su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, kurias draudikai naudoja bazinėms draudimo įmokoms apskaičiuoti, privalo būti apskaičiuojamos atskirai nuo kitų ne gyvybės draudimo rūšių sąnaudų, pagal transporto priemonės kategoriją. Draudimo techniniai atidėjimai, kurie įtraukiami į sąnaudas bazinėms draudimo įmokoms apskaičiuoti, turi būti nustatomi pagal konkrečiai transporto priemonei atlygintos žalos dydį per pastarųjų trejų metų draudžiamąjį laikotarpį;

3) bazinės draudimo įmokos nustatomos 1 metų laikotarpiui ir šiuo laikotarpiu negali būti keičiamos;

4) draudikas apskaičiuoja draudimo įmokų priemokas ar nuolaidas kiekvienam draudėjui dėl kiekvienos transporto priemonės individualiai, atsižvelgdamas į su draudėju ir (ar) transporto priemonės valdytoju susijusią riziką (transporto priemonės valdytojo amžius, vairavimo stažas, pagrindinė transporto priemonės naudojimo vieta ir kt.) ir į ankstesnius su draudėju susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą, pagal 3 metų draudžiamąjį laikotarpį, buvusio prieš draudimo sutarties dėl tos transporto priemonės sudarymą, duomenis, kai iki draudimo sutarties sudarymo draudimo sutartys dėl transporto priemonės buvo sudarytos ne trumpesnį kaip 3 metų laikotarpį. Kai draudikas tokios informacijos nėra sukaupęs, draudikas draudimo įmokos nuolaidą ar priemoką apskaičiuoja remdamasis šio straipsnio 9 dalies nustatyta tvarka draudėjo pateiktos pažymos duomenimis. Draudikas privalo informuoti draudėją, jei draudiko duomenimis draudėjui turi būti taikoma didesnė priemoka arba netaikoma nuolaida, palyginus su ankstesniu draudimo laikotarpiu ir nurodyti tokių pasikeitimų priežastis. Transporto priemonės naudojimas užsienio šalyse negali būti automatiškai siejamas su draudimo rizikos padidėjimu, jeigu tokio padidėjimo nesąlygoja kiti objektyviai nustatomi rizikos veiksniai;

5) jei šio straipsnio 4 dalies 4 punkte nurodytu laikotarpiu žalos atlyginimo atvejų nebuvo, draudikas privalomai taiko draudėjui draudimo įmokos nuolaidą. Draudikas turi teisę taikyti draudėjui draudimo įmokos priemoną, susijusią su buvusiais žalos atlyginimo atvejais, tik jei per šio straipsnio 4 dalies 4 punkte nurodytą laikotarpį žalos atlyginimo atvejų buvo trys ir daugiau ir jeigu išmokėtos žalos dydis tris kartus viršija draudėjo sumokėtų įmokų dydį;

6) draudikas apskaičiuoja kiekvienos rizikos mažiausius įmokos dydžius, draudimo įmokų priemokas ir nuolaidas remdamasis draudiko turimų techninių duomenų bazių duomenimis, kurie kaupiami ne trumpesnę kaip 5 finansinių metų laikotarpį. Kai tokių duomenų draudikas nėra sukaupęs, kiekvienos rizikos mažiausi įmokos dydžiai gali būti apskaičiuojami remiantis oficialiosios statistikos duomenimis;

7) jei draudikas negali apskaičiuoti kurios nors rizikos mažiausio dydžio šio straipsnio 4 dalies 5 ir 6 punktuose nustatyta tvarka, šis dydis gali būti apskaičiuojamas remiantis kitų draudikų turimų techninių duomenų bazių duomenimis, kurie kaupiami ne trumpesnę kaip 5 finansinių metų laikotarpį ir kuriuos draudikai, gavę atitinkamą kito draudiko prašymą, privalo pateikti;

8) draudikas taiko draudėjui draudimo įmokos nuolaidą kai draudėjas draudimo sutartimi įsipareigoja sumokėti dalį draudiko mokėtinos išmokos nukentėjusiajam, kuri gali būti nustatoma absoliučiu dydžiu ar procentine dalimi nuo draudiko mokėtinos išmokos.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka apskaičiuoti draudimo įmokų dydžiai ir jų nustatymo pagrindai privalo būti iš anksto įvertinti draudiko paskirto nepriklausomo aktuario ar auditoriaus, kuris privalo būti nepriekaištingos reputacijos ir atitikti finansų ministro nustatytus nepriklausomumo ir profesinės kvalifikacijos reikalavimus. Draudiko paskirtas aktuaras ar auditorius privalo patikrinti draudiko naudojamų techninių bazių duomenų atitiktį šio įstatymo reikalavimams, draudimo įmokoms apskaičiuoti draudikų naudojamus statistinius metodus, draudimo įmokų apskaičiavimo technines ir finansines prielaidas bei jų atitiktį šio įstatymo reikalavimams. Patikrinęs draudimo įmokų dydžių ir jų nustatymo pagrindų atitiktį šio įstatymo reikalavimams, draudiko paskirtas nepriklausomas aktuaras ar auditorius pateikia draudikui patikrinimo rezultatus aktuario ar auditoriaus pasirašytoje išvadoje.“

6. Draudikai savo interneto svetainėse ir draudimo liudijimų pardavimo vietose (įskaitant draudimo tarpininkų pardavimo vietas) privalo skelbti galiojančias bazines draudimo įmokas ir kiekvienais metais ne vėliau kaip iki spalio mėnesio 30 dienos paskelbti kitų metų bazines draudimo įmokas.

7. Draudimo tarpininkai, siūlantys sudaryti draudimo sutartis, savo interneto svetainėse ir draudimo liudijimų pardavimo vietose privalo iš anksto informuoti draudėjus apie už draudimo sutarties sudarymą gaunamus komisinius, kurie negali būti įtraukiami į draudimo įmokos sumą. Draudimo tarpininkai turi teisę sumažinti apskaičiuotą draudimo įmokos dydį savo komisinių sąskaita, susitarę apie tai su draudėju ir informavę draudiką.

8. Draudimo sutartyje privalomai turi būti nurodytas bazinės draudimo įmokos dydis, draudėjui taikoma nuolaida ar priemonė ir draudimo tarpininkui mokami komisiniai. Draudimo sutartyje taip pat nurodoma informacija apie draudimo įmokos priemokas ar nuolaidas, taikytinas draudėjui kitam draudimo laikotarpiui atsižvelgiant į žalos atlyginimo atvejų skaičių draudimo sutarties galiojimo metu ar jų nebuvimą.

9. Draudimo sutarčiai pasibaigus dėl bet kokių priežasčių ir iki jos pabaigos draudėjui su draudiku nesudarius draudimo sutarties naujam laikotarpiui, draudikas ne vėliau kaip draudimo sutarties pabaigos dieną be atskiro draudėjo prašymo privalo išduoti draudėjui šio įstatymo 9 straipsnio 10 dalyje nurodytą pažymą, kurią draudėjas privalo pateikti draudikui, su kuriuo bus sudaroma draudimo sutartis naujam laikotarpiui.

10. Draudikai, didindami bazinių draudimo įmokų dydį, privalo ne vėliau kaip per 20 dienų nuo tokio sprendimo priėmimo dienos informuoti priežiūros instituciją apie priežastis, dėl kurių bazinių draudimo įmokų dydžiai buvo padidinti ir pateikti bazinių draudimo įmokų dydžio

apskaičiavimus bei tokiems apskaičiavimams atlikti draudikų taikytas nuostolių, sąnaudų dydžių analizes, aktuario išvadą ir kitus duomenis, pateisinančius keičiamų bazinių draudimo įmokų dydžių nustatymą.

11. Kilus ginčui dėl draudimo įmokos dydžio ar bet kurios jos dalies apskaičiavimo, draudikas, gavęs atitinkamą reikalavimą, privalo pateikti visą draudimo įmokos dydžio apskaičiavimą pagrindžiančią informaciją priežiūros institucijai ir šio įstatymo 11² straipsnyje nurodytai draudimo įmokų ginčų komisijai.

12. Jeigu draudėjas nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokos, draudikas turi teisę reikalauti už kiekvieną pavėluotą dieną 0,04 procento delspinigių nuo nesumokėtos sumos, jei draudimo sutartyje nenustatyta kitaip.

13. Draudikas negali atsisakyti mokėti išmokos, jei draudžiamasis įvykis įvyko per laikotarpį, už kurį draudėjas draudimo sutartyje nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokų, ar per laikotarpį, kai draudėjas buvo atleistas nuo draudimo įmokos mokėjimo.

14. Jeigu draudėjas draudimo sutartyje nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokos už teikiamą pagal draudimo sutartį draudimo apsaugą ir per tą laikotarpį pagal šią draudimo sutartį apdrausta transporto priemone buvo padaryta žala arba žala buvo padaryta, kai draudėjas buvo atleistas nuo draudimo įmokos mokėjimo pagal šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalį, draudikas, išmokėjęs išmoką, turi teisę reikalauti iš draudėjo grąžinti dėl padarytos žalos draudiko išmokėtas sumas.

15. Draudikas neturi teisės draudimo sutartyje nustatyti sumos, kuria draudžiamąjo įvykio atveju būtų sumažinama mokama išmoka.

16. Kas penkeri metai nuo 2012 m. birželio 11 d. šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyti draudimo sumų dydžiai dėl žalos asmeniui ir dėl žalos turtui indeksuojami atsižvelgiant į Europos vartotojų kainų indekso santykinį pokytį per atitinkamą laikotarpį ir suapvalinant gautus dydžius 10 000 eurų tikslumu. Indeksuoti draudimo sumų dydžiai skelbiami Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime.“

4 straipsnis. Įstatymo papildymas 11¹ straipsniu

„11¹ straipsnis. Priežiūros institucijos funkcijos

Priežiūros institucija, įgyvendindama šio įstatymo nuostatas, atlieka šias funkcijas:

1) stebi, analizuoja, tikrina ir kitaip prižiūri, kaip draudikai, laikosi šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimų;

2) kontroliuoja draudikų techninę, finansinę ir apskaitos veiklą, atliekamą įgyvendinant šio įstatymo reikalavimus;

3) prižiūri draudikų draudėjams teikiamų pasiūlymų atitiktį šio įstatymo reikalavimams, prižiūri draudimo sąlygų, įskaitant draudimo įmokų dydžių viešumo reikalavimų įgyvendinimą;

4) teikia pasiūlymus draudikams dėl jų veiklos tobulinimo įgyvendinant šio įstatymo reikalavimus;

5) už šio įstatymo nevykdymą taiko draudikams įstatymuose nustatytas poveikio priemones;

6) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytas funkcijas.“

5 straipsnis. Įstatymo papildymas 11² straipsniu

„11² straipsnis. Draudimo įmokų ginčai

1. Draudimo įmokų ginčų komisija yra privaloma ikiteisminė ginčų nagrinėjimo institucija, nagrinėjanti individualius draudikų ir draudėjų ginčus dėl draudimo įmokų dydžių ir jų nustatymo tvarkos pažeidimų (toliau – individualūs ginčai). Šiame straipsnyje nurodyti

individualūs ginčai Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatyme nustatyta tvarka nenagrinėjami.

2. Draudimo įmokų ginčų komisija sudaroma tik gavus rašytinį draudiko ar draudėjo prašymą nagrinėti individualų ginčą (toliau – prašymas) ir nuolat neveikia. Draudimo įmokų ginčų komisija veikia prie priežiūros institucijos.

3. Draudimo įmokų ginčų komisija sudaroma iš penkių narių, kuriuos skiria ir atšaukia priežiūros institucijos vadovas. Po vieną kandidatą į draudimo įmokų ginčų komisijos narius teikia priežiūros institucija, Lietuvos draudikų asociacija, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, du kandidatus teikia verslo subjektų asociacijos.

4. Draudimo įmokų ginčų komisijos pirmininkas yra Draudimo įmokų ginčų komisijos narys, paskirtas priežiūros institucijos teikimu. Draudimo įmokų ginčų komisijos pirmininkas privalo turėti aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą.

5. Draudimo įmokų ginčų komisijos narių dalyvavimas draudimo įmokų ginčų komisijos posėdyje yra privalomas. Jeigu draudimo įmokų ginčų komisijos narys (nariai) neatvyksta į posėdį, draudimo įmokų ginčų komisijos pirmininkas sprendžia, ar atidėti posėdį, ar nagrinėti prašymą iš esmės savo nuožiūra. Draudimo įmokų ginčų komisijos darbo ir apmokėjimo už dalyvavimą komisijos darbe sąlygas nustato Vyriausybė. Draudimo įmokų ginčų komisijos nuostatus ir darbo reglamentą tvirtina priežiūros institucija.

6. Draudėjas ar draudikas prašymą draudimo įmokų ginčų komisijai gali pateikti per vieną mėnesį nuo tos dienos, kai sužinojo ar turėjo sužinoti, kad pažeistos jo teisės. Praleistas prašymo pateikimo terminas gali būti atnaujintas draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimu, jeigu prašyme nurodytas termino praleidimo priežastis draudimo įmokų ginčų komisija pripažįsta svarbiomis.

7. Prašyme turi būti nurodoma ieškovo, atsakovo vardai, pavardės ir adresai, o tais atvejais, kai dalyvauja juridinis asmuo, – jo pavadinimas, buveinės adresas ir juridinio asmens kodas. Prašyme nurodomos aplinkybės, pagrindai ir įrodymai, kuriais ieškovas grindžia savo reikalavimus, pateikiamas suformuluotas reikalavimas, pridedamų dokumentų sąrašas.

8. Draudimo įmokų ginčų komisija ne vėliau kaip per septynias darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos šalims praneša apie posėdžio laiką ir vietą, o atsakovui kartu įteikiama prašymo kopija ir pranešama apie terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos nuo prašymo kopijos įteikimo dienos, iki kada jis turi teisę pateikti atsiliepimą į prašyme reiškiamą reikalavimą ir pateikti įrodymus.

9. Draudimo įmokų ginčų komisija privalo išnagrinėti prašymą ne vėliau kaip per mėnesį nuo jo gavimo dienos. Draudimo įmokų ginčų komisijos pirmininko motyvuotu sprendimu prašymo nagrinėjimo terminas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau kaip vienam mėnesiui.

10. Draudimo įmokų ginčų komisijos pirmininkas, rengdamas nagrinėti prašymą ir atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, išreikalauja iš atitinkamų tarnybų ir asmenų individualiam ginčui nagrinėti reikalingus dokumentus.

11. Individualus ginčas nagrinėjamas dalyvaujant ieškovui, atsakovui ir (ar) jų atstovams draudimo įmokų ginčų komisijos darbo reglamente nustatyta tvarka.

12. Jeigu šalis (šalys) neatvyksta į posėdį ir buvo tinkamai informuota (informuotos) apie posėdį, draudimo įmokų ginčų komisija turi teisę priimti sprendimą jai (joms) nedalyvaujant.

13. Draudimo įmokų ginčų komisija sprendimą priima bylos nagrinėjimo dieną posėdžio metu. Sprendimas išdėstomas raštu ir pasirašomas bylą nagrinėjusių draudimo įmokų ginčų komisijos narių.

14. Priimant sprendimą dalyvauja tik draudimo įmokų ginčų komisijos nariai. Draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimas turi būti teisėtas ir pagrįstas. Draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimas priimamas balsų dauguma. Komisijos narys, nesutinkantis su sprendimu, gali pareikšti atskirąją nuomonę. Tuo atveju, kai į posėdį neatvyksta draudimo įmokų ginčų komisijos narys (nariai) ir draudimo įmokų ginčų komisijos pirmininkas priima sprendimą

prašymą nagrinėti iš esmės, sprendimą priima byla nagrinėjantys draudimo įmokų ginčų komisijos nariai, o tuo atveju, kai nagrinėja du nariai ir jų nuomonės išsiskiria arba byla nagrinėja tik draudimo įmokų ginčų komisijos pirmininkas, sprendimą priima draudimo įmokų ginčų komisijos pirmininkas savo nuožiūra.

15. Sprendimą sudaro įvadinė, aprašomoji, motyvacinė ir rezoliucinė dalys. Sprendime nurodoma jo priėmimo laikas ir vieta, draudimo įmokų ginčų komisijos nariai, ieškovas, atsakovas, individualaus ginčo dalykas, šalių reikalavimai, nustatytos aplinkybės, įrodymai, išvada prašymą patenkinti (visiškai ar iš dalies) ar atmesti, sprendimo apskundimo terminai ir tvarka.

16. Sprendimo kopija įteikiama šalims per tris darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

17. Dokumentai šalims gali būti įteikiami šiais būdais:

- 1) tiesiogiai įteikiant;
- 2) siunčiant registruotu laišku;
- 3) telekomunikacijų galiniais įrenginiais. Dokumentai siunčiami šalių nurodytais elektroninio pašto adresais;
- 4) viešai paskelbiant. Kai dokumentų įteikti neįmanoma (atsakovas nerandamas ar duomenų apie adresą nėra atitinkamame registre), priežiūros institucijos interneto svetainėje (www.lb.lt) paskelbiamas pranešimas, kuriame atsakovui nustatomas terminas (ne trumpesnis kaip penkios darbo dienos nuo pranešimo paskelbimo) atvykti į priežiūros instituciją atsiimti dokumento. Atsakovui neatvykus per nustatytą terminą, dokumentas laikomas įteiktu jo paskelbimo interneto svetainėje dieną.

18. Jeigu ginčo šalys nesutinka su draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimu, jos per mėnesį nuo draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimo priėmimo dienos gali pareikšti ieškinį apylinkės teisme, vadovaudamosi Civilinio proceso kodekso nuostatomis.

19. Draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimas įsiteisėja pasibaigus kreipimosi į teismą terminui, jeigu nė viena šalis nepareiškė ieškinio teisme. Jeigu draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimas yra ginčijamas iš dalies, sprendimas įsiteisėja dėl dalies, nesusijusios su ginčijama dalimi.

20. Draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimas turi būti įvykdytas jam įsiteisėjus, išskyrus atvejus, kai jis ar sprendimo dalis turi būti įvykdyti skubiai.

21. Draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimas yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.“

6 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 12 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) per 7 darbo dienas nuo eismo įvykio dienos raštu pranešti draudikui, apdraudusiam jo civilinę atsakomybę, apie eismo įvykį, dėl kurio jis yra atsakingas, išskyrus atvejus, kai pranešti apie eismo įvykį jis negali dėl svarbių priežasčių, taip pat pateikti draudikui eismo įvykio dalyvių pasirašytą deklaraciją ar kitą eismo įvykio dalyvių pasirašytą dokumentą apie įvykio aplinkybes. Apie eismo įvykį reikia pranešti draudikui, apdraudusiam jo civilinę atsakomybę, ir tuo atveju, kai neaišku, kuris eismo dalyvis yra dėl jo atsakingas;“

2. Pakeisti 12 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) per 7 darbo dienas raštu pranešti draudikui, apdraudusiam jo civilinę atsakomybę, apie pateiktą pretenziją atlyginti žalą ar teisme pareikštą ieškinį dėl žalos atlyginimo, pateikti visus būtinus paaiškinimus ir turimą informaciją.“

7 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 15 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Nukentėjęs trečiasis asmuo, norėdamas gauti išmoką iš draudiko ar Biuro, pats ar per savo atstovą per 7 darbo dienas po eismo įvykio dienos privalo raštu pranešti apie eismo įvykį atsakingam draudikui arba – šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biurui, išskyrus atvejus, kai pranešti apie eismo įvykį jis negali dėl svarbių priežasčių. Nukentėjęs trečiasis asmuo pats ar per savo atstovą privalo pateikti pretenziją dėl padarytos žalos, eismo įvykio dalyvių pasirašytą deklaraciją ar kitą eismo įvykio dalyvių pasirašytą dokumentą apie įvykio aplinkybes, jei į eismo įvykio vietą nebuvo kviesta policija, taip pat pateikti informaciją ir turimus dokumentus apie kaltininką, eismo įvykio aplinkybes ir dokumentus, įrodančius per eismo įvykį padarytos žalos faktą, taip pat leisti susipažinti su dokumentais, galinčiais patvirtinti padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį.“

8 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Tais atvejais, kai pretenziją dėl padarytos žalos nukentėjęs trečiasis asmuo yra pateikęs bankrutuojančiam draudikui, Biuras perima iš bankrutuojančio draudiko administratoriaus nukentėjusio trečiojo asmens pretenziją ir turimus žalą įrodančius dokumentus. Bankrutuojančio draudiko administratorius šiuos dokumentus privalo perduoti Biurui per 3 mėnesius nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos. Biuras, perimdamas iš bankrutuojančio draudiko su žalos padarymu susijusius dokumentus, vykdo bankrutuojančio draudiko sudarytų sutarčių su draudėjais įsipareigojimus šio įstatymo nustatyta tvarka iki draudimo sutarčių termino pabaigos, atlygina žalą nukentėjusiems tretiesiems asmenims, turintiems teisę gauti išmoką pagal galiojančias draudimo sutartis.“

9 straipsnis. 28 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 28 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) transporto priemonės, kurios įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, rūšis pagal kategoriją, registracijos numeris ir kiti transporto priemonės identifikavimo duomenys, taip pat transporto priemonės valdytojo duomenys – asmens kodas, vardas, pavardė (pavadinimas), gyvenamosios vietos (buveinės) adresas;“

2. Pakeisti 28 straipsnio 3 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) duomenys apie įprastines ir pasienio draudimo sutartis bei draudimo liudijimus (draudimo liudijimo numeris, draudimo sutarties galiojimo laikotarpis (jei draudimo liudijimo galiojimo laikas yra pasibaigęs, turi būti nurodoma draudimo apsaugos galiojimo pabaigos data), draudiko pavadinimas, draudėjo draudimo rizikos įvertinimo duomenys, įskaitant informaciją apie draudimo įmokos dydį ir jos apskaičiavimo tvarką, ir kita informacija, įrašoma draudimo liudijime);“

3. Pakeisti 28 straipsnio 3 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) duomenys apie transporto priemones – eismo įvykių Lietuvos Respublikos teritorijoje dalyves, įskaitant transporto priemonės rūšį pagal kategoriją;“

4. Pakeisti 28 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Biuras teikia duomenų bazėje esančią informaciją, įskaitant ir asmens duomenis, be duomenų subjekto sutikimo teisėtą interesą turintiems asmenims (kitų valstybių nacionaliniams draudikų biurams, įgyvendinant tarpusavio susitarimus ir Biuro narystės Biurų taryboje įsipareigojimus, kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos informacijos centrums, priežiūros institucijai, žalų atlyginimo institucijoms, Biuro nariams, perdraudikams, draudėjams, nukentėjusiems per eismo įvykį asmenims ir kitiems asmenims, kurie turi teisę gauti tokio pobūdžio informaciją).“

5. Pakeisti 28 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Biuras leidžia susipažinti su turimais duomenimis draudėjams, nukentėjusiems tretiesiems asmenims ir kitiems asmenims, turintiems teisę gauti duomenų bazėje esančią informaciją, jų prašymu ir nurodžius teisėtą interesą gauti tokius duomenis, jei:

- 1) prašymas pateiktas rašytine forma;
- 2) prašymas gautas ne vėliau negu 7 metai nuo eismo įvykio dienos;
- 3) informacijos pakanka, kad būtų galima identifikuoti transporto priemonę ar asmenį, dėl kurio yra pateiktas prašymas.“

10 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 39 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Biuro metinė finansinė atskaitomybė turi būti patikrinta audito įmonės ir per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos patvirtinta Biuro narių visuotiniame susirinkime bei pateikta Finansų ministerijai. Audito įmonė, patikrinusi Biuro metinę finansinę atskaitomybę, negali tikrinti kitų trejų metų Biuro metinės finansinės atskaitomybės.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia:

Seimo nariai

Arvydas Mockus
Ričardas Sargūnas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ CIVILINĖS
ATSAKOMYBĖS PRIVALOMOJO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-378 6, 9, 11, 12,
15, 20, 28, 39 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 11¹,
11² STRAIPSNIAIS
ĮSTATYMAS

2014 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Draudikas **Kiekvienas draudikas, vykdamas ne gyvybės draudimo veiklą**, privalo sudaryti draudimo sutartis su šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytais asmenimis, kurie patys ar per savo atstovą pateikė prašymus, visą būtiną informaciją ir dokumentus, būtinus sutarčiai sudaryti. Transporto priemonės valdytojas, teikiantis prašymą sudaryti draudimo sutartį, visą būtiną informaciją ir dokumentus, būtinus sutarčiai sudaryti, sudarant draudimo sutartį yra laikomas šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų atstovu pagal įstatymą. Draudiko atsisakymas sudaryti draudimo sutartį gali būti ginčijamas teismo tvarka.“

2. Pakeisti 6 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Draudėjui pageidaujant, kad jam pagal sudarytą ar sudaromą įprastinę draudimo sutartį būtų suteikiama draudimo apsauga žaliosios kortelės sistemai priklausančiose užsienio valstybėse, draudikas draudimo sutartyje nustatytais sąlygomis papildomai draudėjui **nemokamai** išduoda žaliąją kortelę, **galiojančią žaliosios kortelės sistemai priklausančiose valstybėse**. Jeigu ~~žaliojoje kortelėje nurodoma, kad ji galioja tik Europos Sąjungos valstybėse narėse ir Šveicarijos Konfederacijoje, tokia žaliąją kortelę draudėjui išduodama nemokamai.~~“

3. Papildyti 6 straipsnį 13 dalimi:

„13. Draudikas **privalo užtikrinti, kad jo ir atsakingų už draudimo sutarties sudarymą asmenų sudaromų įprastinių draudimo sutarčių skaičius dėl tam tikrų kategorijų transporto priemonių būtų proporcingas atitinkamam Lietuvos Respublikoje įregistruotų transporto priemonių kategorijų skaičiui. Reikalavimai transporto priemonių kategorijoms ir klasėms pagal konstrukciją nustatomi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos.**“

2 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 9 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Įprastinės draudimo sutarties galiojimo metu ar draudimo galiojimo terminui pasibaigus, draudėjas turi teisę prašyti jo civilinę atsakomybę apdraudusį draudiką išduoti pažymą apie su draudėjo transporto priemone susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą, **ir kitą draudiko sukaupią ir turimą informaciją apie draudėją** už mažiausiai paskutinių 5 metų sutartinių santykių laikotarpį ar už kitą laikotarpį, jei sutartiniai santykiai truko trumpiau. Draudikas privalo nemokamai išduoti draudėjui tokią pažymą per 15 dienų nuo draudėjo prašymo pateikimo dienos. **Draudikui neišdavus ar atsisakius išduoti pažymą apie su**

draudėjo transporto priemone susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą, taip pat bet kurią kitą draudiko sukauptą ir turimą informaciją apie draudėją, šie draudiko veiksmai ar neveikimas gali būti skundžiami priežiūros institucijai Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo nustatyta tvarka.“

3 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„1. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo suma dėl vieno eismo įvykio Lietuvos Respublikos teritorijoje, nepaisant to, kiek yra nukentėjusių trečiųjų asmenų, yra:

1) iki 2009 m. gruodžio 10 d. – 500 000 eurų dėl žalos asmeniui (tarp jų 1 000 eurų dėl neturtinės žalos) ir 100 000 eurų dėl žalos turtui;

2) nuo 2009 m. gruodžio 11 d. iki 2012 m. birželio 10 d. – 2 500 000 eurų dėl žalos asmeniui (tarp jų 2 500 eurų dėl neturtinės žalos) ir 500 000 eurų dėl žalos turtui;

3) nuo 2012 m. birželio 11 d. – 5 000 000 eurų dėl žalos asmeniui (~~tarp jų 5 000 eurų dėl neturtinės žalos~~) ir 1 000 000 eurų dėl žalos turtui.

2. Vienu eismo įvykiu laikomas įvykis, įvykęs dėl tos pačios priežasties, nepaisant to, kad dėl tokio eismo įvykio gali būti pareikštos kelių nukentėjusių trečiųjų asmenų pretenzijos.

3. Už žalą, padarytą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, draudikas moka išmoką pagal tos valstybės teisės aktuose nustatytas draudimo sumas arba pagal šio straipsnio 1 dalyje nurodytas draudimo sumas, jei šios draudimo sumos yra didesnės.

4. Draudimo įmokų dydžius nustato draudikas. Draudimo įmokų dydžiai turi būti sąžiningi, proporcingi draudiko prisiimamai rizikai, nepažeisti draudėjo interesų ir turi būti nustatomi šia tvarka:

1) draudikas, nustatydamas draudimo įmokų dydžius, privalo apskaičiuoti draudimo įmoką kiekvienam draudėjui individualiai, apskaičiuodamas bazines draudimo įmokas ir pridedamas draudimo įmokų priemokas ar taikomas nuolaidas;

2) bazinės draudimo įmokos privalo būti apskaičiuojamos sudedant draudiko nustatytus mažiausius kiekvienos galimos rizikos įmokos dydžius pagal transporto priemonių kategorijas. Sąnaudos, susijusios su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, kurias draudikai naudoja bazinėms draudimo įmokoms apskaičiuoti, privalo būti apskaičiuojamos atskirai nuo kitų ne gyvybės draudimo rūšių sąnaudų, pagal transporto priemonės kategoriją. Draudimo techniniai atidėjimai, kurie įtraukiami į sąnaudas bazinėms draudimo įmokoms apskaičiuoti, turi būti nustatomi pagal konkrečiai transporto priemonei atlygintos žalos dydį per pastarųjų trejų metų draudžiamąjį laikotarpį;

3) bazinės draudimo įmokos nustatomos 1 metų laikotarpiui ir šiuo laikotarpiu negali būti keičiamos;

4) draudikas apskaičiuoja draudimo įmokų priemokas ar nuolaidas kiekvienam draudėjui dėl kiekvienos transporto priemonės individualiai, atsižvelgdamas į su draudėju ir (ar) transporto priemonės valdytoju susijusią riziką (transporto priemonės valdytojo amžius, vairavimo stažas, pagrindinė transporto priemonės naudojimo vieta ir kt.) ir į ankstesnius su draudėju susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą, pagal 3 metų draudžiamąjį laikotarpį, buvusio prieš draudimo sutarties dėl tos transporto priemonės sudarymą, duomenis, kai iki draudimo sutarties sudarymo draudimo sutartys dėl transporto priemonės buvo sudarytos ne trumpesnę kaip 3 metų laikotarpį. Kai draudikas tokios informacijos nėra sukaupęs, draudikas draudimo įmokos nuolaidą ar priemoką apskaičiuoja remdamasis šio straipsnio 9 dalies nustatyta tvarka draudėjo pateiktos pažymos duomenimis. Draudikas privalo informuoti draudėją, jei draudiko duomenimis draudėjui turi būti taikoma didesnė priemoka arba netaikoma nuolaida, palyginus su

ankstesniu draudimo laikotarpiu ir nurodyti tokių pasikeitimų priežastis. Transporto priemonės naudojimas užsienio šalyse negali būti automatiškai siejamas su draudimo rizikos padidėjimo, jeigu tokio padidėjimo nesąlygoja kiti objektyviai nustatomi rizikos veiksniai;

5) jei šio straipsnio 4 dalies 4 punkte nurodytu laikotarpiu žalos atlyginimo atvejų nebuvo, draudikas privalomai taiko draudėjui draudimo įmokos nuolaidą. Draudikas turi teisę taikyti draudėjui draudimo įmokos priemoną, susijusią su buvusiais žalos atlyginimo atvejais, tik jei per šio straipsnio 4 dalies 4 punkte nurodytą laikotarpį žalos atlyginimo atvejų buvo trys ir daugiau ir jeigu išmokėtos žalos dydis tris kartus viršija draudėjo sumokėtų įmokų dydį;

6) draudikas apskaičiuoja kiekvienos rizikos mažiausius įmokos dydžius, draudimo įmokų priemonas ir nuolaidas remdamasis draudiko turimų techninių duomenų bazių duomenimis, kurie kaupiami ne trumpesnę kaip 5 finansinių metų laikotarpį. Kai tokių duomenų draudikas nėra sukaupęs, kiekvienos rizikos mažiausi įmokos dydžiai gali būti apskaičiuojami remiantis oficialiosios statistikos duomenimis;

7) jei draudikas negali apskaičiuoti kurios nors rizikos mažiausio dydžio šio straipsnio 4 dalies 5 ir 6 punktuose nustatyta tvarka, šis dydis gali būti apskaičiuojamas remiantis kitų draudikų turimų techninių duomenų bazių duomenimis, kurie kaupiami ne trumpesnę kaip 5 finansinių metų laikotarpį ir kuriuos draudikai, gavę atitinkamą kito draudiko prašymą, privalo pateikti;

8) draudikas taiko draudėjui draudimo įmokos nuolaidą kai draudėjas draudimo sutartimi įsipareigoja sumokėti dalį draudiko mokėtinos išmokos nukentėjusiajam, kuri gali būti nustatoma absoliučiu dydžiu ar procentine dalimi nuo draudiko mokėtinos išmokos.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka apskaičiuoti draudimo įmokų dydžiai ir jų nustatymo pagrindai privalo būti iš anksto įvertinti draudiko paskirto nepriklausomo aktuario ar auditoriaus, kuris privalo būti nepriekaištingos reputacijos ir atitikti finansų ministro nustatytus nepriklausomumo ir profesinės kvalifikacijos reikalavimus. Draudiko paskirtas aktuaras ar auditorius privalo patikrinti draudiko naudojamų techninių bazių duomenų atitiktį šio įstatymo reikalavimams, draudimo įmokoms apskaičiuoti draudikų naudojamus statistinius metodus, draudimo įmokų apskaičiavimo technines ir finansines prielaidas bei jų atitiktį šio įstatymo reikalavimams. Patikrinęs draudimo įmokų dydžių ir jų nustatymo pagrindų atitiktį šio įstatymo reikalavimams, draudiko paskirtas nepriklausomas aktuaras ar auditorius pateikia draudikui patikrinimo rezultatus aktuario ar auditoriaus pasirašytoje išvadoje.“

6. Draudikai savo interneto svetainėse ir draudimo liudijimų pardavimo vietose (įskaitant draudimo tarpininkų pardavimo vietas) privalo skelbti galiojančias bazines draudimo įmokas ir kiekvienais metais ne vėliau kaip iki spalio mėnesio 30 dienos paskelbti kitų metų bazines draudimo įmokas.

7. Draudimo tarpininkai, siūlantys sudaryti draudimo sutartis, savo interneto svetainėse ir draudimo liudijimų pardavimo vietose privalo iš anksto informuoti draudėjus apie už draudimo sutarties sudarymą gaunamus komisinius, kurie negali būti įtraukiami į draudimo įmokos sumą. Draudimo tarpininkai turi teisę sumažinti apskaičiuotą draudimo įmokos dydį savo komisinių sąskaita, susitarę apie tai su draudėju ir informavę draudiką.

8. Draudimo sutartyje privalomai turi būti nurodytas bazinės draudimo įmokos dydis, draudėjui taikoma nuolaida ar priemonė ir draudimo tarpininkui mokami komisiniai. Draudimo sutartyje taip pat nurodoma informacija apie draudimo įmokos priemonas ar nuolaidas, taikytinas draudėjui kitam draudimo laikotarpiui atsižvelgiant į žalos atlyginimo atvejų skaičių draudimo sutarties galiojimo metu ar jų nebuvimą.

9. Draudimo sutarčiai pasibaigus dėl bet kokių priežasčių ir iki jos pabaigos draudėjui su draudiku nesudarius draudimo sutarties naujam laikotarpiui, draudikas ne vėliau kaip draudimo sutarties pabaigos dieną be atskiro draudėjo prašymo privalo išduoti draudėjui šio įstatymo 9 straipsnio 10 dalyje nurodytą pažymą, kurią draudėjas privalo pateikti draudikui, su kuriuo bus sudaroma draudimo sutartis naujam laikotarpiui.

10. Draudikai, didindami bazinių draudimo įmokų dydį, privalo ne vėliau kaip per 20 dienų nuo tokio sprendimo priėmimo dienos informuoti priežiūros instituciją apie priežastis, dėl kurių bazinių draudimo įmokų dydžiai buvo padidinti ir pateikti bazinių draudimo įmokų dydžio apskaičiavimus bei tokiems apskaičiavimams atlikti draudikų taikytas nuostolių, sąnaudų dydžių analizes, aktuario išvadą ir kitus duomenis, pateisinančius keičiamų bazinių draudimo įmokų dydžių nustatymą.

11. Kilus ginčui dėl draudimo įmokos dydžio ar bet kurios jos dalies apskaičiavimo, draudikas, gavęs atitinkamą reikalavimą, privalo pateikti visą draudimo įmokos dydžio apskaičiavimą pagrindžiančią informaciją priežiūros institucijai ir šio įstatymo 11² straipsnyje nurodytai draudimo įmokų ginčų komisijai.

5- 12. Jeigu draudėjas nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokos, draudikas turi teisę reikalauti už kiekvieną pavėluotą dieną 0,04 procento delspinigių nuo nesumokėtos sumos, jei draudimo sutartyje nenustatyta kitaip.

6- 13. Draudikas negali atsisakyti mokėti išmokos, jei draudžiamasis įvykis įvyko per laikotarpį, už kurį draudėjas draudimo sutartyje nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokų, ar per laikotarpį, kai draudėjas buvo atleistas nuo draudimo įmokos mokėjimo.

7- 14. Jeigu draudėjas draudimo sutartyje nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokos už teikiamą pagal draudimo sutartį draudimo apsaugą ir per tą laikotarpį pagal šią draudimo sutartį apdrausta transporto priemone buvo padaryta žala arba žala buvo padaryta, kai draudėjas buvo atleistas nuo draudimo įmokos mokėjimo pagal šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalį, draudikas, išmokėjęs išmoką, turi teisę reikalauti iš draudėjo grąžinti dėl padarytos žalos draudiko išmokėtas sumas.

8- 15. Draudikas neturi teisės draudimo sutartyje nustatyti sumos, kuria draudžiamąjo įvykio atveju būtų sumažinama mokama išmoka.

9- 16. Kas penkeri metai nuo 2012 m. birželio 11 d. šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyti draudimo sumų dydžiai dėl žalos asmeniui ir dėl žalos turtui indeksuojami atsižvelgiant į Europos vartotojų kainų indekso santykinį pokytį per atitinkamą laikotarpį ir suapvalinant gautus dydžius 10 000 eurų tikslumu. Indeksuoti draudimo sumų dydžiai skelbiami Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime.“

4 straipsnis. Įstatymo papildymas 11¹ straipsniu

„11¹ straipsnis. Priežiūros institucijos funkcijos

Priežiūros institucija, įgyvendindama šio įstatymo nuostatas, atlieka šias funkcijas:

1) stebi, analizuoja, tikrina ir kitaip prižiūri, kaip draudikai, laikosi šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimų;

2) kontroliuoja draudikų techninę, finansinę ir apskaitos veiklą, atliekamą įgyvendinant šio įstatymo reikalavimus;

3) prižiūri draudikų draudėjams teikiamų pasiūlymų atitiktį šio įstatymo reikalavimams, prižiūri draudimo sąlygų, įskaitant draudimo įmokų dydžių viešumo reikalavimų įgyvendinimą;

4) teikia pasiūlymus draudikams dėl jų veiklos tobulinimo įgyvendinant šio įstatymo reikalavimus;

5) už šio įstatymo nevykdymą taiko draudikams įstatymuose nustatytas poveikio priemones;

6) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytas funkcijas.“

5 straipsnis. Įstatymo papildymas 11² straipsniu

„11² straipsnis. Draudimo įmokų ginčai

1. Draudimo įmokų ginčų komisija yra privaloma ikiteisminė ginčų nagrinėjimo institucija, nagrinėjanti individualius draudikų ir draudėjų ginčus dėl draudimo įmokų dydžių ir jų nustatymo tvarkos pažeidimų (toliau – individualūs ginčai). Šiame straipsnyje nurodyti individualūs ginčai Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatyme nustatyta tvarka nenagrinėjami.

2. Draudimo įmokų ginčų komisija sudaroma tik gavus rašytinį draudiko ar draudėjo prašymą nagrinėti individualų ginčą (toliau – prašymas) ir nuolat neveikia. Draudimo įmokų ginčų komisija veikia prie priežiūros institucijos.

3. Draudimo įmokų ginčų komisija sudaroma iš penkių narių, kuriuos skiria ir atšaukia priežiūros institucijos vadovas. Po vieną kandidatą į draudimo įmokų ginčų komisijos narius teikia priežiūros institucija, Lietuvos draudikų asociacija, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, du kandidatus teikia verslo subjektų asociacijos.

4. Draudimo įmokų ginčų komisijos pirmininkas yra Draudimo įmokų ginčų komisijos narys, paskirtas priežiūros institucijos teikimu. Draudimo įmokų ginčų komisijos pirmininkas privalo turėti aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą.

5. Draudimo įmokų ginčų komisijos narių dalyvavimas draudimo įmokų ginčų komisijos posėdyje yra privalomas. Jeigu draudimo įmokų ginčų komisijos narys (nariai) neatvyksta į posėdį, draudimo įmokų ginčų komisijos pirmininkas sprendžia, ar atidėti posėdį, ar nagrinėti prašymą iš esmės savo nuožiūra. Draudimo įmokų ginčų komisijos darbo ir apmokėjimo už dalyvavimą komisijos darbe sąlygas nustato Vyriausybė. Draudimo įmokų ginčų komisijos nuostatus ir darbo reglamentą tvirtina priežiūros institucija.

6. Draudėjas ar draudikas prašymą draudimo įmokų ginčų komisijai gali pateikti per vieną mėnesį nuo tos dienos, kai sužinojo ar turėjo sužinoti, kad pažeistos jo teisės. Praleistas prašymo pateikimo terminas gali būti atnaujintas draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimu, jeigu prašyme nurodytas termino praleidimo priežastis draudimo įmokų ginčų komisija pripažįsta svarbiomis.

7. Prašyme turi būti nurodoma ieškovo, atsakovo vardai, pavardės ir adresai, o tais atvejais, kai dalyvauja juridinis asmuo, – jo pavadinimas, buveinės adresas ir juridinio asmens kodas. Prašyme nurodomos aplinkybės, pagrindai ir įrodymai, kuriais ieškovas grindžia savo reikalavimus, pateikiamas suformuluotas reikalavimas, pridedamų dokumentų sąrašas.

8. Draudimo įmokų ginčų komisija ne vėliau kaip per septynias darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos šalims praneša apie posėdžio laiką ir vietą, o atsakovui kartu įteikiama prašymo kopija ir pranešama apie terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos nuo prašymo kopijos įteikimo dienos, iki kada jis turi teisę pateikti atsiliepimą į prašyme reiškiamą reikalavimą ir pateikti įrodymus.

9. Draudimo įmokų ginčų komisija privalo išnagrinėti prašymą ne vėliau kaip per mėnesį nuo jo gavimo dienos. Draudimo įmokų ginčų komisijos pirmininko motyvuotu sprendimu prašymo nagrinėjimo terminas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau kaip vienam mėnesiui.

10. Draudimo įmokų ginčų komisijos pirmininkas, rengdamas nagrinėti prašymą ir atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, išreikalauja iš atitinkamų tarnybų ir asmenų individualiam ginčui nagrinėti reikalingus dokumentus.

11. Individualus ginčas nagrinėjamas dalyvaujant ieškovui, atsakovui ir (ar) jų atstovams draudimo įmokų ginčų komisijos darbo reglamente nustatyta tvarka.

12. Jeigu šalis (šalys) neatvyksta į posėdį ir buvo tinkamai informuota (informuotos) apie posėdį, draudimo įmokų ginčų komisija turi teisę priimti sprendimą jai (joms) nedalyvaujant.

13. Draudimo įmokų ginčų komisija sprendimą priima bylos nagrinėjimo dieną posėdžio metu. Sprendimas išdėstomas raštu ir pasirašomas bylą nagrinėjusių draudimo įmokų ginčų komisijos narių.

14. Priimant sprendimą dalyvauja tik draudimo įmokų ginčų komisijos nariai. Draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimas turi būti teisėtas ir pagrįstas. Draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimas priimamas balsų dauguma. Komisijos narys, nesutinkantis su sprendimu, gali pareikšti atskirąją nuomonę. Tuo atveju, kai į posėdį neatvyksta draudimo įmokų ginčų komisijos narys (nariai) ir draudimo įmokų ginčų komisijos pirmininkas priima sprendimą prašymą nagrinėti iš esmės, sprendimą priima bylą nagrinėjantys draudimo įmokų ginčų komisijos nariai, o tuo atveju, kai nagrinėja du nariai ir jų nuomonės išsiskiria arba bylą nagrinėja tik draudimo įmokų ginčų komisijos pirmininkas, sprendimą priima draudimo įmokų ginčų komisijos pirmininkas savo nuožiūra.

15. Sprendimą sudaro įvadinė, aprašomoji, motyvacinė ir rezoliucinė dalys. Sprendime nurodoma jo priėmimo laikas ir vieta, draudimo įmokų ginčų komisijos nariai, ieškovas, atsakovas, individualaus ginčo dalykas, šalių reikalavimai, nustatytos aplinkybės, įrodymai, išvada prašymą patenkinti (visiškai ar iš dalies) ar atmesti, sprendimo apskundimo terminai ir tvarka.

16. Sprendimo kopija įteikiama šalims per tris darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

17. Dokumentai šalims gali būti įteikiami šiais būdais:

- 1) tiesiogiai įteikiant;
- 2) siunčiant registruotu laišku;
- 3) telekomunikacijų galiniais įrenginiais. Dokumentai siunčiami šalių nurodytais elektroninio pašto adresais;
- 4) viešai paskelbiant. Kai dokumentų įteikti neįmanoma (atsakovas nerandamas ar duomenų apie adresą nėra atitinkamame registre), priežiūros institucijos interneto svetainėje (www.lb.lt) paskelbiamas pranešimas, kuriame atsakovui nustatomas terminas (ne trumpesnis kaip penkios darbo dienos nuo pranešimo paskelbimo) atvykti į priežiūros instituciją atsiimti dokumento. Atsakovui neatvykus per nustatytą terminą, dokumentas laikomas įteiktu jo paskelbimo interneto svetainėje dieną.

18. Jeigu ginčo šalys nesutinka su draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimu, jos per mėnesį nuo draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimo priėmimo dienos gali pareikšti ieškinį apylinkės teisme, vadovaudamosi Civilinio proceso kodekso nuostatomis.

19. Draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimas įsiteisėja pasibaigus kreipimosi į teismą terminui, jeigu nė viena šalis nepareiškė ieškinio teisme. Jeigu draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimas yra ginčijamas iš dalies, sprendimas įsiteisėja dėl dalies, nesusijusios su ginčijama dalimi.

20. Draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimas turi būti įvykdytas jam įsiteisėjus, išskyrus atvejus, kai jis ar sprendimo dalis turi būti įvykdyti skubiai.

21. Draudimo įmokų ginčų komisijos sprendimas yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.“

6 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 12 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) per 3 7 darbo dienas nuo eismo įvykio dienos raštu pranešti draudikui, apdraudusiam jo civilinę atsakomybę, apie eismo įvykį, dėl kurio jis yra atsakingas, išskyrus atvejus, kai pranešti apie eismo įvykį jis negali dėl svarbių priežasčių, taip pat pateikti draudikui eismo įvykio dalyvių pasirašytą deklaraciją ar kitą eismo įvykio dalyvių pasirašytą dokumentą apie įvykio aplinkybes. Apie eismo įvykį reikia pranešti draudikui, apdraudusiam jo civilinę atsakomybę, ir tuo atveju, kai neaišku, kuris eismo dalyvis yra dėl jo atsakingas;“

2. Pakeisti 12 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) per 5 7 darbo dienas raštu pranešti draudikui, apdraudusiam jo civilinę atsakomybę, apie pateiktą pretenziją atlyginti žalą ar teisme pareikštą ieškinį dėl žalos atlyginimo, pateikti visus būtinus paaiškinimus ir turimą informaciją.“

7 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 15 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Nukentėjęs trečiasis asmuo, norėdamas gauti išmoką iš draudiko ar Biuro, pats ar per savo atstovą per 3 7 darbo dienas po eismo įvykio dienos privalo raštu pranešti apie eismo įvykį atsakingam draudikui arba – šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biurui, išskyrus atvejus, kai pranešti apie eismo įvykį jis negali dėl svarbių priežasčių. Nukentėjęs trečiasis asmuo pats ar per savo atstovą privalo pateikti pretenziją dėl padarytos žalos, eismo įvykio dalyvių pasirašytą deklaraciją ar kitą eismo įvykio dalyvių pasirašytą dokumentą apie įvykio aplinkybes, jei į eismo įvykio vietą nebuvo kviesta policija, taip pat pateikti informaciją ir turimus dokumentus apie kaltininką, eismo įvykio aplinkybes ir dokumentus, įrodančius per eismo įvykį padarytos žalos faktą, taip pat leisti susipažinti su dokumentais, galinčiais patvirtinti padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį.“

8 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Tais atvejais, kai pretenziją dėl padarytos žalos nukentėjęs trečiasis asmuo yra pateikęs bankrutuojančiam draudikui, Biuras perima iš bankrutuojančio draudiko administratoriaus nukentėjusio trečiojo asmens pretenziją ir turimus žalą įrodančius dokumentus. Bankrutuojančio draudiko administratorius šiuos dokumentus privalo perduoti Biurui per 3 mėnesius nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos. ~~Biuras neatsako už bankrutuojančio draudiko išmokos mokėjimo termino praleidimą.~~ Biuras, perimdamas iš bankrutuojančio draudiko su žalos padarymu susijusius dokumentus, **vykdo bankrutuojančio draudiko sudarytų sutarčių su draudėjais įsipareigojimus šio įstatymo nustatyta tvarka iki draudimo sutarčių termino pabaigos**, atlygina žalą nukentėjusiems tretiesiems asmenims, turintiems teisę gauti išmoką pagal galiojančias draudimo sutartis.“

9 straipsnis. 28 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 28 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) transporto priemonės, kurios įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, **rūšis pagal kategoriją**, registracijos numeris ir kiti transporto priemonės identifikavimo duomenys, taip pat transporto priemonės valdytojo duomenys – asmens kodas, vardas, pavardė (pavadinimas), gyvenamosios vietos (buveinės) adresas;“

2. Pakeisti 28 straipsnio 3 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) duomenys apie įprastines ir pasienio draudimo sutartis bei draudimo liudijimus (draudimo liudijimo numeris, draudimo sutarties galiojimo laikotarpis (jei draudimo liudijimo galiojimo laikas yra pasibaigęs, turi būti nurodoma draudimo apsaugos galiojimo pabaigos data), draudiko pavadinimas, **draudėjo draudimo rizikos įvertinimo duomenys, įskaitant informaciją apie draudimo įmokos dydį ir jos apskaičiavimo tvarką**, ir kita informacija, įrašoma draudimo liudijime);“

3. Pakeisti 28 straipsnio 3 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) duomenys apie transporto priemones – eismo įvykių Lietuvos Respublikos teritorijoje dalyves, **įskaitant transporto priemonės rūšį pagal kategoriją**;“

4. Pakeisti 28 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Biuras teikia duomenų bazėje esančią informaciją, įskaitant ir asmens duomenis, be duomenų subjekto sutikimo teisėtą interesą turintiems asmenims (kitų valstybių nacionaliniams draudikų biurams, įgyvendinant tarpusavio susitarimus ir Biuro narystės Biurų taryboje įsipareigojimus, kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos informacijos centrams, **priežiūros institucijai**, žalų atlyginimo institucijoms, Biuro nariams, perdraudikams, **draudėjams**, nukentėjusiems per eismo įvykį asmenims ir kitiems asmenims, kurie turi teisę gauti tokio pobūdžio informaciją).“

5. Pakeisti 28 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Biuras leidžia susipažinti su turimais duomenimis **draudėjams**, nukentėjusiems tretiesiems asmenims ir kitiems asmenims, turintiems teisę gauti duomenų bazėje esančią informaciją, jų prašymu ir nurodžius teisėtą interesą gauti tokius duomenis, jei:

- 1) prašymas pateiktas rašytine forma;
- 2) prašymas gautas ne vėliau negu 7 metai nuo eismo įvykio dienos;
- 3) informacijos pakanka, kad būtų galima identifikuoti transporto priemonę ar asmenį, dėl kurio yra pateiktas prašymas.“

10 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 39 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Biuro metinė finansinė atskaitomybė turi būti patikrinta audito įmonės ir per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos patvirtinta Biuro narių visuotiniame susirinkime bei pateikta Finansų ministerijai. **Audito įmonė, patikrinusi Biuro metinę finansinę atskaitomybę, negali tikrinti kitų trejų metų Biuro metinės finansinės atskaitomybės.**“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia:

Seimo nariai

Arvydas Mockus
Ričardas Sargūnas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-1737 150 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2014 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 150 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 150 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„150 straipsnis. Bankrutuojančių draudimo įmonių draudimo sutarčių pabaiga

1. Įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti bankroto bylą:

1) pasibaigia ne gyvybės draudimo sutartys, išskyrus transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis;

2) pasibaigia gyvybės draudimo sutartys, jeigu per priežiūros institucijos nustatytą terminą teisės ir pareigos pagal šias sutartis nėra perleidžiamos.

2. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų draudimo sutarčių draudėjai įgyja kreditorių reikalavimo teisę į sumokėtos draudimo įmokos dalį už laikotarpį nuo draudimo sutarties pabaigos šio straipsnio 1 dalyje nurodytais pagrindais iki draudimo sutartyje numatyto draudimo sutarties termino pabaigos.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia:

Seimo nariai

Arvydas Mockus
Ričardas Sargūnas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-1737 150 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2014 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 150 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 150 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„150 straipsnis. Bankrutuojančių draudimo įmonių draudimo sutarčių pabaiga

1. Įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti bankroto bylą:

1) pasibaigia ne gyvybės draudimo sutartys, išskyrus transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis;

~~2) transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartys pasibaigia po 30 dienų (išskyrus atvejus, kai transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartyje numatyta ankstesnė draudimo sutarties termino pabaiga);~~

~~3) 2) pasibaigia gyvybės draudimo sutartys, jeigu per priežiūros institucijos nustatytą terminą teisės ir pareigos pagal šias sutartis nėra perleidžiamos.~~

2. Šio straipsnio 1 dalies 1 ~~ir 2 punktuose~~ **punkte** nurodytų draudimo sutarčių draudėjai įgyja kreditorių reikalavimo teisę į sumokėtos draudimo įmokos dalį už laikotarpį nuo draudimo sutarties pabaigos šio straipsnio 1 dalyje nurodytais pagrindais iki draudimo sutartyje numatyto draudimo sutarties termino pabaigos.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia:

Seimo nariai

Arvydas Mockus

Ričardas Sargūnas

38

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

2015-08-12 Nr. (1.6.) 2T-1120
Į 2015-07-30 Nr. ((7.21-04)-5K-1514425)-6K-
1505738

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ CIVILINĖS
ATSAKOMYBĖS PRIVALOMOJO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-378 6, 9, 11, 12, 15,
20, 28, 39 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 11¹, 11²
STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2472 IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-1737 150 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2473“ PROJEKTO**

Teisingumo ministerija, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 6, 9, 11, 12, 15, 20, 28, 39 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 11¹, 11² straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-2472 ir Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo Nr. IX-1737 150 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2473“ projektą (toliau – nutarimo projektas), pagal kompetenciją teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Nutarimo projekto 1.1 papunktyje pateikiant nuorodą į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo nagrinėtose bylose priimtus sprendimus nurodytinas ir juos priėmusio teismo pavadinimas.

2. Nutarimo projekto 1.2 papunktį siūlytina performuluoti labiau akcentuojant sutarčių laisvės principą ir tą aplinkybę, kad draudimo įmonėms įvykdyti pareigą užtikrinti tam tikro skaičiaus draudimo sutarčių sudarymą gali nebūti įmanoma, kadangi sutarties sudarymas priklauso ne nuo vienos, o nuo abiejų sutarties šalių valios; tuo tarpu įstatymo projektas Nr. XIIP-2472 draudėjo teisės pasirinkti jam priimtina draudimo įmonę neriboja (o ir negalėtų riboti).

3. Nutarimo projekto 2.1 papunktyje siūlytina nurodyti ir keletą Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimų, kuriuose buvo suformuota punkte minima Konstitucinio Teismo praktika.

4. Nutarimo projekto 4 punkte pateikiamus argumentus siūlytina papildyti nurodant, kad pagal galiojančius įstatymus tam, kad visi draudikai, vykdytys ne gyvybės draudimo veiklą, galėtų privalomai sudaryti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis, tie draudikai, kurie tokios veiklos nevykdo, būtų priversti ne tik gauti atitinkamos draudimo grupės draudimo veiklos licenciją, bet ir tapti Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro nariais, mokėti stojamąjį Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro nario

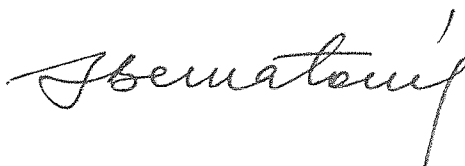

įnašą (Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 29 straipsnio 1 dalis). Tuo tarpu nutarimo projekto 4.2 papunktyje pateikiamos prielaidos, kad teisė sudaryti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis galimai būtų suteikta draudimo įmonėms, kurios neturi pajėgumų šios rūšies draudimo veiklai vykdyti, siūlytina atsisakyti, kadangi tokiu atveju vadovaujantis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje numatytais pagrindais turėtų būti atsisakyta išduoti atitinkamos draudimo grupės draudimo veiklos licenciją.

5. Nutarimo projekto 7.3 papunktyje nurodoma, kad įstatymo projekto Nr. XIIP-2472 3 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 11 straipsnio 6 dalies nuostatos vertintinos kaip *perteklinės*, tačiau pastebėtina, kad bazinė draudimo įmoka nėra tolygi konkrečiam draudėjui siūlomai konkrečiai draudimo kainai, todėl nutarimo projektu neturėtų būti suponuojama, kad ir esant galiojančiam teisiniam suinteresuoti asmenys gali sužinoti *bazines draudimo įmokas*.

6. Siūlytina apsvarstyti, ar nebūtų tikslinga papildyti nutarimo projektą argumentais dėl nepritarimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2472 3 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 3 punkto pakeitimui, kuriuo siūloma panaikinti draudimo sumos dėl neturtinės žalos ribojimą (atsižvelgiant į Lietuvos banko 2015 m. liepos 14 d. raštą Nr. S 2015/(21.10-2101)-12-3069 ir Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro 2015 m. liepos 8 d. raštą Nr. S-6914-(7.1.)) ir dėl nepritarimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2472 6 ir 7 straipsniais keičiamų Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 12 ir 15 straipsnių nuostatoms (pagal Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro 2015 m. liepos 8 d. raštą Nr. S-6914-(7.1.)).

Teisingumo ministras

Juozas Bernatoniš

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ CIVILINĖS
ATSAKOMYBĖS PRIVALOMOJO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-378 6, 9, 11, 12, 15,
20, 28, 39 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 11¹, 11²
STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2472 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-1737 150 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-2473“ PROJEKTO
(TOLIAU- PROJEKTAS)**

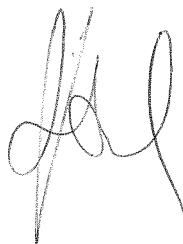
(Nr. 15-0163-01-IS Nr. 15-0164-01-IS, TAIS Nr. 15-8465(2))

2015-08-26 Nr. NV- 2778

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, siūlytume patikslinti Projekto 2.1 papunktį, kuriame yra klaidinga nuoroda į Konstitucinio Teismo 1996 m. nutarimą (turėtų būti nurodytas 1996 m. balandžio 18 nutarimas), taip pat šiame papunktyje siūlytume nurodyti Konstitucinio Teismo nutarimų antraštes (pavadinimus).

Teisės departamento direktoriaus pavaduotojas

Aleksandr Radčenko

25

Vėluojama pateikti
Seimui!

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

2015-08-02

Dėl Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 6, 9, 11, 12, 15, 20, 28, 39 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 11(1), 11(2) straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-2472 ir Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 150 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2473 (Nr.15-0163-01-IS; 15-0164-01-IS) (15-8465(2))

Pranešėjas: finansų ministras R.Šadžius

Dalyvauja: FM Finansų rinkų politikos departamento Draudimo veiklos skyriaus vyriausioji specialistė J. Burlėgienė

Klausimo kuratorius: V.Pavardė, parašas

Posėdžių rengimo skyriaus
vyriausioji specialistė
E. Skodminienė

Šiuo būdu 2015-08-24

<p>Pateikta ministerijų atstovų pasitarimui</p> <p><u>2015-08-01</u> (parašas, data)</p> <p>Apsvarstyta</p> <p>_____</p> <p>(data)</p>	<p>Siūlytu svarstyti Vyriausybės posėdžio ir dalyje. Pasiūlytu FM atsivelti į TD reikšmines pastabas.</p>
<p>Papildoma informacija apie projekto svarstymą (gautas patikslintas projektas, pateiktas svarstyti Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje)</p>	

6A

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ
CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS PRIVALOMOJO DRAUDIMO ĮSTATYMO
NR. IX-378 6, 9, 11, 12, 15, 20, 28, 39 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO
PAPILDYMO 11¹, 11² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2472 IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-1737
150 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2473**

_____ Nr. _____
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2015 m. birželio 26 d. sprendimo Nr. SV-S-1123 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 10 ir 11 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 6, 9, 11, 12, 15, 20, 28, 39 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11¹, 11² straipsniais įstatymo projektui Nr. XIIP-2472 (toliau – projektas Nr. XIIP-2472) ir Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo Nr. IX-1737 150 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-2473 (toliau – projektas Nr. XIIP-2473) dėl toliau nurodytų priežasčių.

1. Projekto Nr. XIIP-2472 1 straipsnio 3 dalimi keičiamo Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsnio 13 dalies nuostatos, papildančios Įstatymą įpareigojimu draudikui sudaryti atitinkamą skaičių įprastinių draudimo sutarčių dėl tam tikrų kategorijų transporto priemonių, kuris būtų proporcingas atitinkamam Lietuvos Respublikoje įregistruotų transporto priemonių kategorijų skaičiui, prieštarauja laisvės teikti paslaugas ir įsisteigimo laisvės principams ir sudaro sąlygas konkurencijos ribojimui.

1.1. Draudikui numatant pareigą sudaryti atitinkamą skaičių įprastinių draudimo sutarčių, būtų daromos kliūtys kitų Europos Sąjungos valstybių narių draudimo įmonėms patekti į rinką ir būti joje, todėl manytina, kad siūlomi pakeitimai pažeidžia Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (OL 2010 C 83, p. 47) (toliau – SESV) 56 straipsnį, kuris draudžia valstybėms narėms taikyti laisvės teikti paslaugas apribojimus, ir 49 straipsnį, kuriuo draudžiami vienos Europos Sąjungos valstybės narės nacionalinių subjektų įsisteigimo laisvės kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje apribojimai. Apribojimo sąvoka SESV 49 ir 56 straipsnių prasme reiškia visas priemones, kurios įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas įgyvendinimą draudžia, riboja arba daro jį ne tokį patrauklų (žr., pavyzdžiui, 2007 m. gruodžio 13 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo byloje *Komisija*

prieš Italiją, C-465/05, EU:C:2007:781, 17 punktą; 2008 m. liepos 17 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo byloje *Komisija prieš Prancūziją*, C-389/05, EU:C:2008:411, 52 punktą).

1.2. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Įstatymo 6 straipsnio 2 dalį draudėjas turi teisę kreiptis į pasirinktą draudimo įmonę ir sutarties sudarymas priklauso ne nuo vienos, o nuo abiejų sutarties šalių valios, reikalavimas draudimo įmonei užtikrinti tam tikrą sudaromų įprastinių draudimo sutarčių skaičių yra praktiškai neįgyvendinamas.

1.3. Siūlomos nuostatos, kad draudimo įmonės sudarytų įprastinių draudimo sutarčių skaičius būtų proporcingas atitinkamam Lietuvos Respublikoje įregistruotų tam tikrų kategorijų transporto priemonių skaičiui, galimai prieštarautų Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnyje įtvirtintiems asmens ūkinės veiklos laisvės ir iniciatyvos bei sąžiningos konkurencijos laisvės principams, o tokių nuostatų įgyvendinimas įteisintų transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo rinkos padalijimą, ir tai galėtų lemti Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (toliau – Konkurencijos įstatymas) 5 straipsnio 1 dalies pažeidimus. Įvertinus šias aplinkybes, tokios siūlomos nuostatos yra nesuderinamos ir su Projekto Nr. XIIP-2472 aiškinamajame rašte nurodytu siekiu paskatinti draudimo įmonių konkurenciją.

2. Projekto Nr. XIIP-2472 3 straipsniu keičiamo Įstatymo 11 straipsnio nuostatos, numatančios privalomą draudimo įmokų dydžio nustatymo tvarką, ribotų asmenų ūkinės veiklos laisvę ir pažeistų Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktus.

2.1. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnyje įtvirtintas asmens ūkinės veiklos laisvės ir iniciatyvos principas. Remiantis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika (žr., pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1996 m. balandžio 18 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos komercinių bankų įstatymo 37 straipsnio pirmosios dalies 7 punkto, 39 straipsnio, 40 straipsnio pirmosios bei antrosios dalių, 45 straipsnio ir 46 straipsnio antrosios bei trečiosios dalių atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai“, 1999 m. spalio 6 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos telekomunikacijų įstatymo 8 straipsnio 1, 2 ir 3 dalių bei 16 straipsnio 7, 8 ir 9 dalių atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai“), ūkinės veiklos laisvės principas, be kita ko, turėtų būti suprantamas kaip suteikiantis teisę laisvai pasirinkti verslą, sudaryti sutartis, taip pat kaip teisinių galimybių visuma, sudaranti prielaidas asmeniui savarankiškai priimti jo ūkinei veiklai reikalingus sprendimus. Atsižvelgiant į tai, ūkio subjektų kainodaros laisvės bei sutarčių sudarymo laisvės apribojimas vertintinas kaip ūkinės veiklos laisvę ribojanti priemonė.

2.2. Siūlomas draudimo įmokų dydžių nustatymo tvarkos reglamentavimas Įstatyme prieštarauja 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvos 92/49/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, derinimo, iš dalies keičiančios Direktyvas 73/239/EEB ir 88/357/EEB (trečioji ne gyvybės direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 6 skyrius, 1 tomas, p. 346) (toliau – Direktyva 92/49/EEB), 29 straipsniui, kuris draudžia Europos Sąjungos valstybėms narėms nacionaliniuose teisės

aktuose įtvirtinti nuostatas, reikalaujančias iš anksto patvirtinti bendrąsias ir specialiąsias draudimo sutarčių sąlygas, draudimo įmokų tarifus, kuriuos draudimo įmonė ketina naudoti sudarydama sandorius su draudėjais, arba nuostatas, reikalaujančias, kad draudimo įmonė nuolat informuotų apie draudimo įmokų tarifus ar numatomus draudimo įmokų tarifų pakeitimus. 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL 2009 L 335, p. 1) 21 straipsnyje nustatyta, kad Europos Sąjungos valstybės narės negali reikalauti, kad draudimo įmonės iš anksto patvirtintų draudimo įmokų tarifus, techninių atidėjinių ir draudimo įmokų tarifų skaičiavimo techninius pagrindus ar nuolat apie juos informuotų. Šios nuostatos yra perkeltos į Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas) 213 straipsnį.

2.3. Projekto Nr. XIIP-2472 3 straipsniu keičiamo Įstatymo 11 straipsnio 4 dalies 5 punkte įtvirtintas reguliavimas, numatantis, kad draudikas turi teisę taikyti draudėjui draudimo įmokos priemonę, susijusią su buvusiais žalos atlyginimo atvejais, tik jeigu per šio straipsnio 4 dalies 4 punkte nurodytą laikotarpį žalos atlyginimo atvejų buvo 3 ir daugiau ir jeigu išmokėtos žalos dydis 3 kartus viršija draudėjo sumokėtų įmokų dydį, yra nepagrįstas ir neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 2 punkte įtvirtinto proporcingumo principo.

2.4. Projekto Nr. XIIP-2472 3 straipsniu keičiamo Įstatymo 11 straipsnio 4 dalies 7 punkto nuostata, kad rizikos mažiausias dydis gali būti apskaičiuojamas remiantis kitų draudikų turimų techninių duomenų bazių duomenimis, kuriuos draudikai, gavę atitinkamą kito draudiko prašymą, privalo pateikti, gali lemti draudžiamus informacijos mainus tarp draudikų ir taip pažeisti Konkurencijos įstatymo 5 straipsnį.

2.5. Projekto Nr. XIIP-2472 3 straipsniu keičiamo Įstatymo 11 straipsnio 4 dalies 8 punkto nuostata, kad draudikas taiko draudėjui draudimo įmokos nuolaidą, kai draudėjas draudimo sutartimi įsipareigoja sumokėti dalį draudiko mokėtinos išmokos nukentėjusiajam, nesuderinama su Įstatymo ir juo įgyvendinamos 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo (OL 2009 L 263, p. 11) (toliau – Direktyva 2009/103/EB) tikslu – užtikrinti eismo įvykio metu nukentėjusių ir patyrusių žalą trečiųjų asmenų nuostolių atlyginimą – ir prieštarauja Įstatymo 11 straipsnio 8 dalies nuostatai, kad draudikas neturi teisės draudimo sutartyje nustatyti sumos, kuria draudžiamąjo įvykio atveju būtų sumažinama mokama išmoka.

3. Atsižvelgiant į tai, kad draudimo įmokų reguliavimas pagal Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktus nėra galimas, Projekto Nr. XIIP-2472 5 straipsnio, papildančio Įstatymą 11² straipsniu, nuostatos dėl draudimo įmokų ginčų nagrinėjimo institucijos ir draudimo įmokų ginčų nagrinėjimo tvarkos nesuderinamos su galiojančių įstatymų ir jais įgyvendinamų Europos Sąjungos teisės aktų nuostatomis.

4. Projekto Nr. XIIP-2472 1 straipsnio 1 dalimi keičiamo Įstatymo 6 straipsnio 2 dalies nuostatos, numatančios reikalavimą kiekvienam draudikui, vykdančiam ne gyvybės

draudimo veiklą, privalomai sudaryti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis, pažeidžia Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus, veiklos laisvės, laisvės teikti paslaugas, įsisteigimo laisvės principus.

4.1. Draudimo įstatymo 12 straipsnis, perkeliantis Direktyvos 92/49/EEB 7 straipsnį, nustato, kad draudimo veiklos licencija išduodama tam tikros draudimo grupės draudimo veiklai vykdyti. Papildomas įpareigojimas draudimo įmonėms, vykdančioms ne gyvybės draudimo veiklą, privalomai sudaryti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis ne tik apribotą veiklos laisvę ir taip pažeistų Direktyvos 92/49/EEB nuostatas, bet ir galėtų atgrasyti draudimo įmones nuo veiklos Lietuvoje. Be to, draudikai, kurie nevykdo transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo, būtų priversti ne tik gauti šios draudimo grupės draudimo veiklos licenciją, bet ir tapti Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro (toliau – Biuras) nariais, mokėti stojamąjį Biuro nario įnašą (Įstatymo 29 straipsnio 1 dalis), todėl šis įpareigojimas pareikalautų papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių, kurie, be kita ko, turėtų užtikrinti ir draudimo įmonės mokumo reikalavimų laikymąsi atsižvelgiant į riziką, kylančią iš privalomojo draudimo veiklos.

4.2. Privalomai reikalaujant, kad visos ne gyvybės draudimo įmonės sudarytų transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis, draudimo įmonės, kurios neturės papildomų pajėgumų transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo veiklai vykdyti, bus priverstos apskritai trauktis iš draudimo rinkos.

5. Projekto Nr. XIIP-2472 1 straipsnio 2 dalimi keičiamo Įstatymo 6 straipsnio 6 dalies nuostatos, numatančios draudimo įmonei pareigą nemokamai išduoti žaliąją kortelę, galiojančią žaliosios kortelės sistemai priklausančiose valstybėse, neproporcingai išplečia Direktyvos 2009/103/EB taikymo mastą. Direktyvos 2009/103/EB 14 straipsnis nustato, kad draudimo sutartis, sumokėjus vieną bendrą įmoką, galioja visose Europos Sąjungos valstybėse narėse. Siūlomos nuostatos panaikintų draudėjo pasirinkimo galimybę rinktis draudimo apsaugą pagal poreikį ir priverstų draudėją mokėti už draudimo apsaugą visose 46-iose žaliosios kortelės sistemai priklausančiose valstybėse. Kadangi būtų didinama draudimo apsauga, didėtų ir draudimo įmoka.

6. Projekto Nr. XIIP-2473 1 straipsnis, panaikinantis Draudimo įstatymo 150 straipsnio nuostatą dėl transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarčių pabaigos įsiteisėjus teismo nutarčiai išskelti bankroto bylą, ir Projekto Nr. XIIP-2472 8 straipsniu keičiamo Įstatymo 20 straipsnio 2 dalies nuostatos, numatančios, kad Biuras perima bankrutuojančių draudimo įmonių įsipareigojimus pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis iki jų pabaigos, neatitinka bankroto instituto paskirties – nedidinti ir taip nemokaus subjekto skolos (įsipareigojimų), taip užtikrinant tiek kreditorių, tiek paties bankrutuojančio asmens interesų pusiausvyrą. Be to, vadovaujantis Draudimo įstatymo 41 straipsniu, perkeliančiu Direktyvos 92/49/EEB 12 straipsnį, teisės ir pareigos pagal draudimo sutartis gali būti perduodamos tik

kitai atitinkamą licenciją turinčiai draudimo įmonei. Atsižvelgiant į tai, kad Biuras yra vienijanti draudimo įmones, vykdančias transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą, organizacija, įsteigta ir veikianti pagal Direktyvą 2009/103/EB, Biurui pagal Draudimo įstatymą nėra keliami techninių atidėjinių sudarymo, padengimo turtu, kiti draudimo veiklai privalomi finansiniai ir įmonės valdymo reikalavimai ir Biuro veiklai nėra taikomi draudimo veiklos licencijavimo ir priežiūros reikalavimai, siūlomos nuostatos neatitinka galiojančių įstatymų ir jais įgyvendinamų Europos Sąjungos teisės aktų.

7. Kai kurios projekto Nr. XIIP-2472 nuostatos yra perteklinės ir ne Įstatymo reguliavimo dalykas.

7.1. Projekto Nr. XIIP-2472 1 straipsnio 3 dalimi keičiamo Įstatymo 6 straipsnio 13 dalies reikalavimas Lietuvos Respublikos Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai nustatyti reikalavimus transporto priemonių kategorijoms ir klasėms pagal konstrukciją yra perteklinis, nes Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 16 punktas suteikia įgaliojimus Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai arba jos įgaliotai institucijai tvirtinti motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijas ir klases pagal konstrukciją.

7.2. Projekto Nr. XIIP-2472 3 straipsniu keičiamo Įstatymo 11 straipsnio 5 dalies nuostatos, numatančios, kad draudimo įmokų dydžiai ir jų nustatymo pagrindai privalo būti iš anksto įvertinti draudiko paskirto nepriklausomo aktuario ar auditoriaus, yra perteklinės ir didina draudimo įmonės sąnaudas ir atitinkamai draudimo įmokas, kadangi pagal Draudimo įstatymo 25 straipsnį kiekvienai draudimo įmonei yra keliamas reikalavimas turėti vyriausiąjį aktuarą, kuris, be kitų funkcijų, tikrina, ar draudimo įmokų apskaičiavimas atitinka teisės aktų reikalavimus ar nustatytus principus. Be to, pagal Draudimo įstatymo 26 straipsnį draudimo įmonėje veikia įmonės veiklos vidaus kontrolės sistema.

7.3. Projekto Nr. XIIP-2472 4 straipsnio, papildančio Įstatymą 11¹ straipsniu, nuostatos, reglamentuojančios priežiūros institucijos funkcijas, yra perteklinės, kadangi Lietuvos banko kompetencija draudimo veiklos priežiūros srityje yra apibrėžta Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatyme ir Draudimo įstatyme.

7.4. Projekto Nr. XIIP-2472 10 straipsniu keičiamos Įstatymo 39 straipsnio 1 dalies nuostatos, numatančios, kad audito įmonė, patikrinusi Biuro metines finansines ataskaitas, negali tikrinti kitų 3 metų Biuro metinių finansinių ataskaitų, yra ne Įstatymo, o Lietuvos Respublikos audito įstatymo, kuriame nustatomi visi auditoriams ir audito įmonėms keliami reikalavimai, reguliavimo dalykas.

8. Projekto Nr. XIIP-2472 3 straipsniu keičiamo Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 3 punkto pakeitimas, panaikinant neturtinės žalos dydžio ribojimą, tačiau nenumatantis draudimo išmokos dėl eismo įvykio metu padarytos neturtinės žalos nustatymo kriterijų, lemtų ilgesnę ir sudėtingesnę draudimo išmokos mokėjimo procedūrą, dažniau kiltų ginčų.

9. Projekto Nr. XIIP-2472 3 straipsniu keičiamo Įstatymo 11 straipsnio 6 dalies nuostatos, įpareigojančios draudikus savo interneto svetainėse ir draudimo liudijimų pardavimo vietose skelbti galiojančias bazines draudimo įmokas, galimai tik klaidintų

vardotojus, nes konkreti draudimo įmoka vis tiek būtų nustatoma atsižvelgiant į riziką, susijusią su konkrečiu draudėju, ir kitus veiksnius ir ji būtų sužinoma tik kreipiantis į draudiką dėl konkrečios draudimo sutarties sudarymo. Be to, šis įpareigojimas gali lemti galimus draudikų Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio pažeidimus, kadangi taip būtų vykdomi draudžiami komerciškai jautrios informacijos mainai.

10. Projekto Nr. XIIP-2472 6 ir 7 straipsniais keičiamo Įstatymo 12 ir 15 straipsniuose siūlomas 7 darbo dienų terminas informuoti draudiką apie eismo įvykį yra per ilgas, nes toks delsimas gali apsunkinti draudžiamojo įvykio administravimą. Greitesnis draudėjo pranešimas apie eismo įvykį yra svarbus ir reikšmingas nukentėjusio asmens interesams, kadangi draudikui greičiau gavus visą reikalingą informaciją iš kaltininko (draudėjo) įmanoma greičiau atlyginti žalą nukentėjusiam asmeniui.

Ministras Pirmininkas

Algirdas Butkevičius

Finansų ministras

Rimantas Šadžius